

MARTTI LUTHER

Varma ja vaikuttava vanhurskaus

Tämä on meidän uskonvanhurskautemme, jota ei tarvitse epäillä eikä väittää sitä hyödyttömäksi tai turhaksi, ettemme saisi kuulla tätä Jesajan sanaa: "Voi niitä, jotka sanovat hyvän pahaksi" (Jes. 5:20). En siis sano, että minulla on siunaus: siis olen hyödytön, mutta totuudellinen, pyhä, vanhurskas ja siunattu, koska vieraan vanhurskauden varassa olen sellainen, en omassani. Tämän vanhurskauden voin panna Jumalan vihaa ja tuomiota vastaan ja olen varma siitä, ettei Jumala voi itseänsä kieltää ja hylätä Poikaansa, tuota Aabrahamin siementä, ja siitä syystä luottamuksessa ja epäroimättä päättelen olevani vanhurskas ja iankaikkisen elämän perijä.

Tähän lupaukseen sisältyy melkein koko kristinoppi, Kristuksen lihaantuleminen ja vanhurskautus, lukuun ottamatta sakramentteja, jotka myöhemmin Kristuksen tullessa on ilmoitettu. Sitten vielä paavin opin kumoaminen, ei ainoastaan perinnäissääntöjen ja tekojen osalta, vaan myös oppi uskosta, joka liittyy tekoihin, jota he painottavat meitä yksistään-jankuttajia vastaan. Ja järkkymättömän varmana pysyy tämä oppi, että usko yksin vanhurskauttaa, koska kerta kaikkiaan

kumotaan kaikki luottamus ihmisiin ja pystytetään pelkästään luottamus siemeneen.

Siispä päättelemme vastapuoltamme vastaan: Teidän vanhurskautuksenne, jonka mukaan opetatte, että teot ja usko on liitettävä yhteen, on valhetta, koska olette itsekini ristiriitaisia: te pystytätte tekojen vanhurskauden ja kiellätte luottamuksen, ja kun se on kumottu, on itse vanhurskauskinkin pakosta kumottu. Onhan vanhurskauden elämäkin varmuutta ja luottamusta.

Sen sijaan todellinen vanhurskautus on sitä, että kun olen uskon kautta varma siunatun siemenen asumisesta minussa, siunaan itseni sen kautta. Ei myöskään ole epäiltävä tai ajateltava, ettei tuo siunaus ole mitään tai on jouten. Aabrahamin siemen ei salli minun jäävän hyödyttömäksi, vaan tuottaa minussa runsaasti hedelmää. Johanneksen 14. luvussa sanotaan: "Joka uskoo minuun, hän on myös tekävä niitä tekoja, joita minä teen" (Joh. 14:12) jne.

Kirjasta Ensimmäisen Mooseksen kirjan selitys 18-24, Hämeenlinna 2005, s. 332-333. Suomennos Heikki Koskenniemi. Otsikko toimituksen.

Pyhimysalttareita avattu Turun tuomiokirkossa – rukoilkaa yksin Jumalaa

Tätä kirjoitettaessa vielä ennakkotieto on, että Turun tuomiokirkossa tammi-kuun 21. päivänä pidettävässä jumalanpalveluksessa (ns. Tuomasmessu) avataan vanhoja keskiaikaisia pyhimysalttareita hartauskäyttöön. Samaisen ennakkotiedon mukaan jumalanpalvelus televisoidaan, joten on oletettavaa, että asia saa tai on jo saanut laajempaa huomiota.

Pyhimysalttarit kuuluvat Turun tuomiokirkon historiaan. Niitä on yhteensä 42. Nimensä monet niistä ovat saaneet jonkun pyhimyksenä pidetyn, esim. Henrikin tai Marian mukaan. Uskonpuhdistuksen myötä nämä alttarit suljettiin ja käytössä on sen jälkeen pääasiassa ollut vain kirkon etuosan alttari.

Asian merkityksen hahmottamiseksi on tarpeen ymmärtää, miksi roomalaiskatolisena aikana pyhimysalttareita käytettiin ja miksi uskonpuhdistus johti niiden sulkemiseen. Roomalaiskatolisuuteen kuuluu ajatus, jonka mukaan uskossa kuolleita voisi rukoilla, niin että nämä varjelisivat ihmisiä ja edelleen rukoilisivat Kristusta ihmisten puolesta. Tämän mukaisesti saatetaan pitää jotakuta kuollutta henkilöä jonkin paikkakunnan tai ammattikunnan suojelijana. Tällaisia pyhimyksiä sitten rukoillaan ja palvotaan. Tälle perustalle rakentuvat pyhimysalttarit.

Ensimmäisen käskyn ja luterilaisen opin mukaan on tarkoin varottava rukoilemasta ketään muuta kuin Jumalaa. Kun uskonpuhdistus tuli, tämän mukaisesti poistettiin sellaiset paikat, joissa oli osoitettu rukouksia muille kuin Jumalalle. Kyse ei ollut siitä, että jossain paikassa sinänsä olisi kiellettyä rukoilemasta, vaan tällä teolla opetettiin ihmisiä rukoilemaan yksin Jumalaa ja välttämään muunlaisia rukouksia. Taustalla on Jumalan sana, esim. Jesajan kirjan opetus: *“Sinähän olet meidän isämme, sillä Abraham ei meistä tiedä eikä Israel meitä tunne: sinä, Herra, olet meidän isämme; “meidän Lunastajamme” on ikiajoista sinun nimesi.”* (Jes. 63:16) Ei ollut sallittua kääntyä kantaisien puoleen. He eivät voi auttaa. Yksin Jumala auttaa, ja häntä meidän on rukoiltava. Tämän teroittamiseksi pyhimysalttarit aikanaan suljettiin.

Pyhimysalttareiden avaaminen liittyyneen siihen, että kansan totuttaminen roomalaiskatoliseen ajatteluun ja toimintaan on hyvin pitkällä. Tämä tulee vastaamaan monella tavoin, esim. koulukirjoissa. Musiikkia harrastavat lienevät huomanneet, että Ave Marian, joka on Marialle osoitettu rukous, ja muiden samantapaisten laulujen esittäminen on yleistynyt. Rukousten kohdistaminen kuolleille ihmisille ja sitä myötä epäjumalanpalvelus ovat leviämässä hurskauden varjolla.

Olemme päivä päivältä vakavampien asioiden kanssa tekemisissä. On varottava osallistumasta ja tottumasta niihin. Uskonopillisen ja Jumalan käskyjen seuraamista koskevan sekavuuden keskellä on annettava johdonmukainen todistus kaikille ja erityisesti nousevalle polvelle. Tähän Jumala meitä auttakoon. Olkoon siis meidän tiemme se, että katumuksessa tunnustamme syntyimme Jumalalle ja uskossa turvaamme yksin Kristukseen, jonka hän on lähettänyt syntiemme sovituksiksi. Ja uskossa häneen rukoilemme Jumalaa avuksemme omin sanoin ja sen rukouksen mukaan, jonka Vapahtaja opetti:

Isä meidän, joka olet taivaissa! Pyhitetty olkoon Sinun nimesi. Tulkoon Sinun valtakuntasi. Tapahtukoon Sinun tahtosi myös maan päällä niin kuin taivaissa. Anna meille tänä päivänä meidän jokapäiväinen leipämme. Anna meille anteeksi meidän syntimme, niin kuin mekin annamme anteeksi niille, jotka ovat meitä vastaan rikkoneet. Äläkä saata meitä kiusaukseen, vaan päästä meidät pahasta. Sillä Sinun on valtakunta ja voima ja kunnia, iankaikkisesti. Amen.

Kimmo Närhi

Kuule ristiinnaulitun Kristuksen evankeliumia autuudeksesi

Jumala ilmoitti itsensä Kristuksessa

Kun apostolit Pietari, Jaakob ja Johannes olivat Kristuksen kanssa vuorella, he kuulivat äänen: *”Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mielistynyt; kuulkaa häntä.”* (Matt. 17:5) Kun me haluamme oppia tuntemaan Jumalan, on meidän tarpeen tuntea Kristus ja hänen sanansa.

Jumala on ilmoittanut itsensä Kristuksessa. Apostoli Paavali sanoo, että Kristuksessa asuu jumaluuden koko täyteys ruumiillisesti (Kol. 2:9). Kun Jumala ohjaa meitä kuulemaan Kristusta, hän samalla vapauttaa meidät epäjumalanpalveluksesta. Ihmismielen mukainen uskonnollisuus nostaa jumalaksi luontokappaleita, ihmisen oman järjen, persoonattoman kaikkeuden tai mitä muita asioita onkaan jumalaksi nostettu. Näistä ei kuitenkaan ole mitään apua, vaan ne kietovat sielun pauloihinsa ja epätoivoon.

Aivan toista on, kun Jumala ilmoittaa itsensä Vapahtajassa. Kristuksessa Jumala on ilmoittanut itsensä meidän autuudeksemme. Hän on tuonut syntien anteeksiantamuksen. Jokainen, joka tahtoo tuntea Jumalan, tulla vapaaksi synneistä ja pelastua, löytää armollisen Jumalan uskossa Vapahtajaan.

Oikea Jumalan tunteminen on siis Kristuksen ja hänen sanansa tuntemis-

ta. Millä tavoin sitten voimme kuulla Jeesuksen sanaa pelastukseksemme?

Kristus on tuonut vapauden lain tuomioista

Raamattu vertaa Mooseksen kautta annettua lakia ja Kristuksen kautta annettua evankeliumia: *”Laki on annettu Mooseksen kautta; armo ja totuus on tullut Jeesuksen Kristuksen kautta.”* (Joh. 1:17) Meidän tulee uskoa koko Jumalan sana ja pysyä siinä. Jumalan sana on lakia ja evankeliumia. Sana itse ilmoittaa, että evankeliumi, sanoma syntien anteeksiantamuksesta, on sen pääkohta. Niinpä kehoitus kuulla Kristusta tarkoittaa sitä, että uskomme häneen lain tuomioiden voittajana ja syntien anteeksiantajana.

On suuri hyöty siitä, että osaamme erottaa lain ja evankeliumin toisistaan. Laki tuomitsee meidät aiheellisesti, sillä olemme tehneet syntiä. Evankeliumi ilmoittaa Kristuksen armotyön meidän edestämme. Sillä perusteella laki ei voi meitä tuomita, vaan Vapahtaja on vapauttanut meidät siitä.

Kristus on hankkinut meille Jumalan mieluosion

Tekstimme sanoo, että Jumala on mielistynyt Kristukseen. Tässä Jeesus on aivan erilainen kuin me olemme.

Meistä Jumalan sana sanoo: *“Ei ole ketään vanhurskasta, ei ainoatakaan, ei ole ketään ymmärtäväistä, ei ketään, joka etsii Jumalaa.”* (Room. 3:10,11) Me olemme luonnostamme kaukana Jumalasta. Omasta järjestämme emme osaa edes etsiä häntä löytämisestä puhumattakaan.

Meidän onnettomuuttamme vastaan Jumala on lähettänyt Poikansa, johon hän on mielistynyt. Saman asian Jumala ilmaisi silloin, kun Jeesus kastettiin julkisen toimintansa alussa.

Voimme siis päätellä, että Jumala oli mielistynyt Jeesukseen siinä mielessä, että kaikki, mitä hän teki maan päällä ollessaan, tapahtui Jumalan tahdon mukaan. Ydin Kristuksen teoissa ja sanassa on, että hän on tullut pelastamaan meidät. Tätä hän teroitti maanpäällisen elämänsä aikana. Hän tuli sitä varten, että maailma hänen kauttansa pelastuisi. Tätä varten Isä oli hänet lähettänyt ja tähän hän oli mielistynyt.

Jeesuksen pelastustyössä hänen kärsimyksensä ja kuolemansa ovat

keskeisiä asioita. Kun Vapahtaja kuoli, se tapahtui sen tähden, että Jumala luki hänen syykseen meidän rikoksemme. Isä oli valinnut ja erityisesti asettanut rakkaan Poikansa meidän Välimieheksemme. Hän mielistyi siihen, että meille syntisille kuuluva rangaistus luetaan Kristukselle. Jumala osoitti mieltymyksensä Vapahtajan uhuriin hyvin selvästi. Kun Vapahtaja oli kuollut, Isä ei jättänyt häntä haudata, vaan herrätti hänet kuolleista. Tämä on meille valtava lohdutus. Jeesuksen sovitustyö on nyt meidän turvamme. Isä on hyväksynyt sen pätevänä uhrina meidän syntiemme puolesta. Kristuksen uhrin tähden Jumalan viha syntiä kohtaan on leppynyt.

Vapahtaja teki hyvät tekonsa, sekä laintäyttämyksensä että uhrinsa Golgattalla, meidän sijaisenaamme ja meidän puolestamme. Kun uskomme häneen, hänen ansionsa luetaan meidän hyväksemme. Näin Kristus on hankkinut meille Jumalan mielisuosion. Pelastumme hänen armotyönsä perusteella uskon kautta.

Omista armo itsellesi Jumalan sanan nojalla ja kerro hänestä

Nyt Kristus sitten julistaa voiton ja syntien sovituksen sanomaa kaikille kansoille. Jumalan tahto on, että me kuulemme sitä autuudeksemme. Jumalan sanassa kuuleminen yleensä, niin tässäkin, merkitsee enemmän kuin vain korvilla kuulemista. Siihen sisältyy usko ja luottamus siihen, että kuultu sana kuuluu omakohtaisesti sille, joka sitä kuulee. Niinpä Kristuksen kuuleminen tarkoittaa sitä, että panem-

me turvamme siihen, että hän on meidänkin Vapahtajamme.

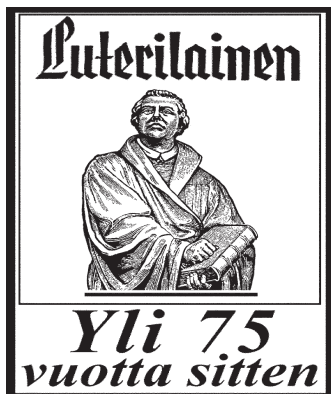
Missä me nykyään voimme kuulla Kristuksen äänen? Jumala on antanut meille suuren lahjan, sillä hän on antanut Raamatun kirjoitetun sanan. Se on Kristuksen sanaa. Siitä löydämme varman lohdutuksen ja turvan. Kristuksen sanaa kuulemme myös kaikkialla, missä Jumalan sanaa oikein julistetaan ja opetetaan. Vapahtaja lähetti opetuslapsensa ja sanoi heille: "Joka kuulee teitä, se kuulee minua." (Luuk. 10:16) Kun evankeliumi levisi ja syntyi seurakuntia, niihin asetettiin pastoreita, joiden tehtävä oli julkisesti saarnata Jumalan sanaa. Jokaiselle uskovalle kuuluu omassa elämämpiirissään tehtävä kertoa Vapahtajasta. Tällä tavoin myös Jumalan sanan julistus toteutuu meidänkin aikanamme seurakuntaelämässä ja uskovien yksityisessä todistuksessa. Missä tämä tapahtuu Raamatun mukaisesti, siellä Kristus puhuu, kuuluttaa evankeliumiansa syntien sovituksesta ja johdattaa oikeaan Jumalan tuntemiseen. Tällä tavoin mekin saamme kuulla Kristusta ja hänen ilosanomaansa autuudeksemme.

Kun kuulemme evankeliumin ja uskomme sen, Jumala tahtoo meidän kertovan Jeesuksesta myös toisille. Hän teki sovitustyönsä kaikkien ihmisten puolesta. Niinpä on meidän tehtävämme monin tavoin levittää hänen sanomaansa. Tämä tapahtuu, kun kerromme hänestä lähimmäisillemme, kun osallistumme uskollisesti seurakunnan elämään ja tuemme sitä ja niin, että edistämme hänen sanansa levittämistä muidenkin kansojen keskuuteen.

Kimmo Närhi

Lähetys- työstämme

Niin kuin Herramme ja Vapahtajamme Jeesus Kristus ei tullut itseään varten tänne maailmaan eikä myöskään vain Jumalan omaisuuskansaa varten, vaan “muittenkin lampaitten” tähden (Joh. 10: 16), niin kuuluu Kristuksen lunastustyön hedelmä eli sovituksen sanoma kaikille ihmisille. “Niin on Jumala *maailmaa* rakastanut, että hän antoi ainosyntyisen Poikansa, että *kuka ikinä* häneen uskoo, se ei hukku, vaan saa iankaikkisen elämän”. Joh. 3: 16. – “Jumala oli Kristuksessa ja sovitti *maailman* itsensä kanssa – – –” 2 Kor. 5: 19. – “Hän (Kristus) on meidän syntiemme sovitus, eikä ainoastaan meidän, vaan myös koko *maailman*”, 1 Joh. 2: 2. – Ja kaikki ihmiset tarvitsevat tätä sanaa, sillä “*kaikki* ovat poikenneet pois, *kaikki* tyyni käyneet keltotomiksi”, Room. 3: 12. Lain virka on nuhdella *kaikkia* synnin tähden “että jokainen suu tukittaisiin ja koko *maailma* tulisi syylliseksi Jumalan edessä” Room. 3: 19. Kun “*kaikki* ovat syntyä tehneet ja ovat Jumalan kirkkautta vailla”, on evankeliumin virka julistaa kaikille: “ja tulevat ilman ansiotansa vanhurskaiksi hänen armostaan sen lunastuksen kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa – –”, Room. 3: 23-24. Ja niin on kallis Vapahtajamme – koko maailman Vapahtaja uskonut tämän sanoman julistamisen kristittyjensä tehtäväksi ja velvollisuudek-

Luterilainen Toukokuu 1927

si. Näin kuuluu lyhyesti lähetyskäsky: “Menkää *kaikkeen maailmaan* ja saarnatkaa *evankeliumia kaikille luoduille*”, Mk. 16: 15. Ja: “Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Menkää siis ja tehkää *kaikki kansat* opetuslapsikseni kastamalla heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettamalla heitä pitämään kaikki, minkä olen käskennyt teille”, Mt. 28: 18-20. Tämä tehtävä annettiin lähinnä silloin läsnä olleille opetuslapsille, mutta se kuului kaikille opetuslapsille, niinkuin Kristus osoittaa juuri mainitun lähetyskäskyn sanoilla: “Ja katso, minä olen teidän kanssanne joka päivä maailman loppuun asti.” Tämä kaikille kristityille uskottu tehtävä kuuluu niihin oikeuksiin ja velvollisuuksiin, joista apostoli Pietari kirjoittaa: “Te olette valittu suku, kuninkaallinen papisto, pyhä kansa, omaisuuskansa *julistaaksenne sen täydellisyysiksi, joka on pimeydestä kutsunut teidät ihmeelliseen valkeuteensa*”, 1. Piet. 2: 9.

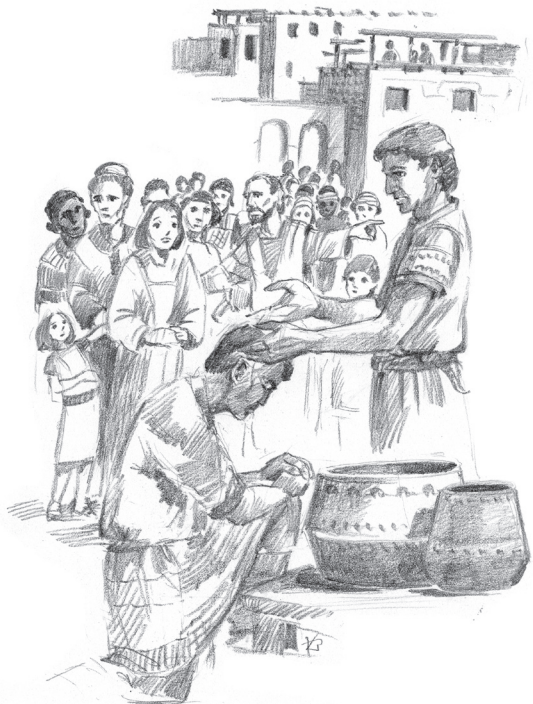
Se jolle Kristuksen armo on kallein aarre ja joka armosta on tullut tästä pelastuksesta osalliseksi päästen “pi-

meydestä ihmeelliseen valkeuteen”, ei voi eikä saa sulkea silmänsä, kätesnä ja korvansa muitten pimeydessä olevien hätää ja onnettomuutta nähdessään. Kukaan kristitty ei tähän vastaa Kainin lailla: “Olenko minä veljeni vartija?”, vaan hän tahtoo rientää auttamaan toisia pois siitä pimeydestä, josta itse toisten avulla on päässyt. Hän yhtyy tähän apostoli Paavalin kehoitukseen: “rukoilkaa edestämme, että Herran sanalla olisi hyvä menestys ja että se tulisi kirkastetuksi *muuallakin*, niin kuin meidän keskuudessamme”, 2 Tess. 3: 1. Ja pakanoista lausuu sama apostoli: “Kuinka ne huutavat avuksensa sitä, johon eivät usko? Ja kuinka he voivat kuulla, ellei kukaan hänestä julista? Ja kuinka kukaan voi julistaa, jollei kehtään lähetetä?” Room. 10: 14-15.

Näin on Jumalan tahto, että hänen valtakuntansa evankeliumi viedään muille, saarnataan muille. Ja tämä tehtävä on kristittyjen haltuun uskottu. Jokainen kristitty, joka iloitsee siitä, ettei hän joudu kadotukseen, vaan saa iankaikkisen elämän, sydämellisesti haluaa muillekin lahjoittaa saman autuaallisen ilon ja iankaikkisen elämän. Kun siis puhumme kristityille lähetystyöstä, niin emme siinä ryhdy mihinkään uuteen ja outoon asiaan, vaan kehoitamme toisiamme jälleen siihen tehtävään, joka on meille oikein sydämen asia ja johon meillä on Jumalan hyvä ja kallis käsky. Lapsetkin sydämellisesti haluavat sitä, että kallis Vapahtajamme, Jeesus Kristus, tulisi muillekin tunnetuksi.

Mutta – nousee jonkun mieleen kysymys – kuinka me, jotka elämme olosuhteissa, joissa jo omien seurakuntien toiminnan ylläpito on vakava, joskin

rakas kysymys – kuinka me voimme lähetystyötä tehdä ja missä sitä tekisimme? –Tähän vastaamme ensinnäkin, että jokainen kristitty on joka päivä tilaisuudessa joko sanoin tai teoin todistamaan läheisessä ympäristössään Kristuksen rakkaudesta. Lähetystyötä – tämän sanan ahtaamassa merkityksessä – voi jokainen tehdä jo kodisansa ja seurakunnankin keskuudessa vahvistaen toisten uskoa ja nostaen taas pimeyteen langenneita ylös Kristuksen evankeliumin ihmeelliseen valkeuteen. Olkoot kristittyjen kodit sellaisia, että ne kotiväelle ja vieraille tarjoavat keittiöstä saliin asti sanoin ja sanoittakin totuuden suolaa ja oikean uskon ja puhtaan opin nöyrää, mutta samalla vakaata tunnustamista ja myös lohdutusta murheellisille ja särjetyille omilletunnoille. Onko kotisi lähetystalo ja oletko itse yksi lähetystyöntekijä siinä? Kyllä tässä jo on runsaasti lähetystyömahdollisuutta! – Kotinsa ulkopuolella taas joutuu kristitty tekemisiin monenlaisten ihmisten kanssa ja on hänen oltava suolana ja valona maailmassa. Hän joutuu myös vahvistamaan uskonveljiänsä ja –sisariaansa milloin ojentaen milloin heitä iloonsa auttamaan, kuten jo mainitsimme. – Mutta myös oikean kristillisen paikallisseurakunnan jäsenenä ollen, sitä kannattaen ja siinä osallistuen oikean uskon tunnustamiseen ja yhteisen ristin kantamiseen voi kristitty tehdä lähetystyötä ja johdattaa seurakunnan jumalanpalveluksiin ulkopuolella olevia. Näin tulee seurakunnankin kokonaisuudessaan olla myös lähetysseurakunta, jonka toimesta muillakin paikkakunnilla voidaan taivaallista totuutta ja valoa julistaa. Tämä lähe-

tystyöikutsumus kuuluu kaikille kristityille ja voivat he siinä työssä mukana olla.

Mutta lähetystyö – tämän sanan tavallisen käytön mukaan – tarkoittaa varsinaisesti sitä Jumalan valtakunnan leviämistä, joka kohdistuu kansoihin, jotka eivät tiedä mitään kristinuskosta. Juuri tämän lähetystyön kautta on evankeliumi levinnyt Israelin kansan rajojen ulkopuolelle – tänne Suomeenkin. Ja tämäkin lähetystyö on kristittyjen rakas velvollisuus ja oikeus.

Jo maailman varhaisista ajoista alkaen saivat hurskaat todistaa uskoansa ja saarnata Jumalan ilmoitusta epäuskoisille ja jumalattomille. Pakanankansat saivat nähdä ja kuulla oikeaa jumalanpalvelusta ja Jumalan valittujen miesten saarnaa ja ennustuksia aina

Kristuksen tuloon asti. Kallis Vapahtajamme todisti itse sanoin ja teoin Jumalan valtakunnasta ja antoi opetuslapsilleen lähetyskäskyn. Nämä olivat ahkerat lähetystyössä – työn alkaessa Jerusalemissa. Ovathan tunnettuja apostoli Paavalin lähetysmatkat ja siihen aikaan tapahtunut Jumalan valtakunnan leviäminen, josta Apostolien teoissa ja apostolien kirjeissä kerrotaan. Kun sitten paavikirkon pimeys alkoi laajeta ja seurakunnat rappeutua, laimeni lähetystyö sellaisena kuin Jumala oli sen tahtonut tapahtuvaksi. Sijaan tuli n.k. miekkalähetys, jolloin sotaretkillä voittajat pakoittivat voitettuja määrättyyn uskonnollisuuteen. Näin levisi paavikirkon toiminta Suomeenkin 1100-luvulla. Kun sitten jälleen uskonpuhdistuksen aikana apos-

tolinen oppi pääsi valaisemaan ja uudestisyntyttävää vaikutustaan tekemään, oli jo itse taistelu paavikirkon pimeyttä vastaan kuin lähetystyötä. Työtä oli omassa piirissä niin runsaasti, että varsinaista ulkolähetystä ei paljon tehty. Vasta 1700-luvulla virkosi tämä työ ja erittäinkin 1800-luvulla sitä yhä runsaammin tehtiin.

Meidänkin aikanamme ja meidänkin maamme kirkollisten järjestöjen toimesta harrastetaan runsaastikin ulkolähetystyötä, mutta – kuten murheella on mainittava – on tämä työ kuvastamassa sitä sekavuutta ja pimeyttä, joka opin asioissa meidänkin maassamme vallitsee. Eri uskonnolliset suunnat kulkevat osaksi omia teitä, osaksi yhteistoiminnassa toisten kanssa. Emme tässä lähemmin ryhdy tätä kirjavaa tilannetta erittelemään. Mainitsemme tässä, että Suomessa ne piirit, jotka viime vuosin asti halusivat lujimmin pysyä oikealle luterilaiselle opille uskollisina, kannattivat Evankeliumiyhdistyksen lähetystyötä. Kun tämäkin n.k. ”Japanin-lähetys” on pohjautumassa ja osallistumassa täällä Suomessa myös väärän opin epäjumalanpalvelukseen ja Jumalan sanan mukaisen seurakunnallisen toiminnan vastustamiseen ja Japanissa kulkee opetuksen ja toiminnan kirjavuutta, eivät uskolliset luterilaiset voi tähän työhön osallistua. Samoin emme myöskään voi osallistua siihen ristiriitaiseen asemaan, jossa pastori B.A. Uusitalo on, kun hän – mikäli vielä tiedetään – itse kyllä hyväksyy luterilaisen opin, mutta toimii toisinopettavan seurakunnallisuuden yhteydessä. – Onko sitten ulkolähetystyötä olemassa, johon uskolliset luterilaiset myös Suo-

messa voisivat osallistua hyvin omin-tunnon, ilolla, innolla ja rakkaudella. – Voimme vastata tähän ilolla: On! Sel-laistakin on! Se on uskonveljiemme Ev. Lut. Missouri-Synodin lähetystyö, jota tehdään sekä Amerikassa että Inti-assa ja Kiinassa.

Kun emme ole vielä voineet esittää – ja tilanpuutteen tähden tuskin lähitulevaisuudessakaan sitä voimme – ulkomaisten uskonveljien omia ih-meellisiä ja opettavia vaihteita, niin emme ole heistä juuri muuta mainin-neet, kuin mikä on ollut läheisesti toi-mintaamme liittyvää. Mielessämme kyllä on asia ollut. Mutta nyt saimme siihen vielä selvän sysäyksen, että eräs seurakuntalainen tuli erikoisesti tätä lähetysasiaa tiedustelemaan. Iloista oli kertoa Jumalan puhtaan sanan leviämi-sestä ulkomaisten uskonveljiemme kautta heidän lähetysaloiltaan. Ja niin nyt tahdomme näitä rakkaita ja opetta-vaisia asioita kertoa kaikille yhteisesti voidaksemme *ajatukseen, esirukoukseen* ja – mikäli siihen on tilaisuutta – *myös teossa* siihen osallistua. Jumala katsoo aina omiensa alttiutta eikä lahjan suu-ruutta ja ”kunhan on alttiutta niin se on otollista sen mukaan mitä voi eikä sen mukaan mitä ei voi”, 2 Kor. 8: 12. Ja vaikka toimintamme on ulkonaaisesti sellaista, että tarvitsemme sen tällai-seen jatkamiseen uskonveljien avus-tusta, joten jo työ omassa maassa kysy kristittyjemme suurta vapaata altti-utta, niin kuinka iloista onkaan saada sittenkin uskonveljiemme lähetystyös-tä sanoa, että se on myös meidän lähetystyötämme, ja sitä esirukouksein ja pieninkin lahjoin kannattaa!

A. A. W.

Luterilaisen opin ero roomalaiskatolisuuteen ja islamiin verrattuna

*Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko,
uskonpuhdistusjuhla 4.11.2006, pastori Kimmo Närhi*

Arvoisat uskonpuhdistusjuhlan vieraat, kalliit kristityt! Uskonpuhdistus alkoi 31. 10. 1517 roomalaiskatolisen kirkon sisällä. Martti Luther oli tullut omakoh-
taisten omantunnon ahdistusten jälkeen siihen vakaumukseen, että tuohon aikaan
vallalla ollut oppi ihmisen pelastumisesta ei ollut oikea. Omatunto ei voinut rau-
hoittua hyvitystöiden, anekaupan ja kiirastulen hämärtämän – tai tuhoaman –
evankeliumin varassa. Tarvittiin kirkas evankeliumi, joka saarnasi syntiselle Kris-
tuksen ansion, hänen laintäyttämyksensä ja uhrinsa, sydämen turvaksi. Tarvittiin
uskoon kutsuva ja siinä vahvistava saarna, niin että uskova saattoi elää jokapäi-
väisessä parannuksessa Kristukseen turvaten, hänen sanansa mukaan kilvoitellen
ja jo täytettyyn syntien sovittukseen luottaen. Tätä löytöään Luther sitten tahtoi
jakaa toisillekin. Hän tahtoi kaivaa esiin kirkon aarteet, Jumalan sanan arvoval-
lan, sakramenttien toimittamisen Kristuksen asetuksen mukaan ja puhtaan evan-
keliumin saarnan. Uskonpuhdistuksen myötä esiin tuli kysymys myös paavin ar-
vovallasta. Luther tajusi ilmeisesti vähitellen mutta lopulta hyvin selvästi, että
väite paavin asemasta Kristuksen sijaisena on paitsi Raamatun vastainen myös
este uskonpuhdistukselle.

Lutherin julistus ja opetus suuntautuivat keskiajan roomalaiskatolisuuden yti-
miin. Ne eivät voineet olla jättämättä seurauksia. Roomalaiskatolinen kirkko
suuntasi hyökkäyksensä Lutheria kohtaan. Hänet julistettiin pannaan. Aikanaan
roomalaiskatolinen kirkko myös Trenton kirkolliskokouksessa kirosi uskonpuh-
distuksen ydinopin ihmisen pelastumisesta yksin Kristuksen armotyön tähden,
yksin uskosta ja ilman lain tekoja. Ero roomalaiskatolisuuteen nähdessä oli vakava
ja osoittautui pysyväksi.

Vähemmälle huomiolle on jäänyt se, että uskonpuhdistus oli toiselta puolen
taistelua myös islamia vastaan. Tuohon aikaan nykyisen Saksan näkökulmasta
katsoen etelästä käsin oli levittäytymässä islamin voimakas vaikutus. Vaikka Lut-
her ei koskaan islamin uskoa tunnustanutkaan, hän tunsikin sen opetuksia varsin pal-
jon. Hän oli myös tietoinen siitä suuresta erosta, joka vallitsee kristillisen uskon ja
islamin välillä.

Luther näki myös selvästi islamin ja roomalaiskatolisuuden välisiä eroja, mut-
ta toisaalta myös niiden suuren samankaltaisuuden. Kun Luther selitti psalmin 2
9. jaetta: *“Rautaisella valtikalla sinä heidät muserrat, niinkuin saviastian sinä
särjet heidät.”* hän sanoi: “Jos vertaat turkkilaisia ja paavia, näet heidän olevan
hyvin erilaisia. He haluavat asian olevan niin. Mutta he ovat yhtä mieltä siinä, että
he vastustavat Kristusta ja haluavat hävittää tämän opin (vanhurskauttamisesta
uskon kautta). On huomattava, että tämä on toisen psalmin selityksestä. Tuon

psalmin 1.-2. jakeet kuuluvat: *“Miksi pakanat pauhaavat ja kansat turhia ajattelevat? Maan kuninkaat nousevat, ruhtinaat yhdessä neuvottelevat Herra ja hänen voideltuansa vastaan.”* Luther siis näki asian sillä tavoin, että islam ja roomalaiskatolisuus ulkoisista suurista eroistaan huolimatta edustivat evankeliumin vastaisia voimia.

Tämän hetken tilanne muistuttaa huomattavassa määrin uskonpuhdistuksen ajan tilannetta. Roomalaiskatolisuuden vaikutus näyttää olevan vahvistumassa. Suuret luterilaista nimeä kantavat kirkot ovat lähentymässä sitä. Luterilainen maailmanliitto on allekirjoittanut julistuksen, jossa se sanoo olevansa vanhurskauttamisopin perustotuksista samalla kannalla roomalaiskatolisen kirkon kanssa. Islamin vaikutus on myös leviämässä. Kumpikin näistä opeista on käytännöllisesti katsoen nykyäänkin yhtä kaukana luterilaisesta opista kuin uskonpuhdistuksen aikana. On täysi syy tarkastella uskonpuhdistuksen eroa näihin kumpaankin oppiin nähden. Teemme sen pääkohtiin keskittyen ja etenemme seuraavan jaottelun mukaan: 1. Oppi Jumalasta, 2. Oppi Jumalan sanasta ja 3. Oppi ihmisen pelastuksesta. Lopuksi kiinnitämme vielä huomiota siihen, mitä eri osa-alueet opettavat maallisesta ja hengellisestä vallasta.

1. Oppi Jumalasta

Luterilainen oppi Jumalasta on lausuttu selvästi mm. vanhoissa uskon-tunnustuksissa. Tunnustamme yhden jumalallisen olemuksen ja kolme jumalallista persoonaa. Isälle kuuluu erityisesti maailman luominen. Poika on antanut itsensä uhriksi ja lunastanut maailman. Pyhä Henki synnyttää ja vahvistaa uskoa sanan ja sakramenttien välityksellä. Erityisesti on kiinnitettävä huomio siihen, että tie Jumalan tuntemiseen kulkee uskon kautta Poikaan ja hänen armotyöhönsä. Vapahtaja sanoi: *“Kaikki on minun Isäni antanut minun haltuuni, eikä kukaan muu tunne, kuka Poika on, kuin Isä; eikä kukaan muu tunne, kuka Isä on, kuin Poika ja se, kenelle Poika tahtoo hänet ilmoittaa.”* (Luuk. 10:22) Pojan kieltäminen merkitsee myös Isän kieltämistä: *“Kuka ikinä kieltää Pojan, hänellä ei ole Isääkään.”* (1 Joh. 2:23) Pojan tunnustaminen Vapahtajaksi merkitsee myös Isän tuntemista: *“Joka tunnustaa Pojan, hänellä on myös Isä.”* (1 Joh. 2:23) Oikea oppi Jumalasta merkitsee siis Jumalan kolmiykeyden tunnustamista. Tämä oppi voi olla todella oikeana ainoastaan siten, että uskomme Kristukseen syntien sovitajana.

Islamin oppi jumalasta eroaa selvästi luterilaisesta opista. Islamin mukaan jumala on kyllä yksi. Islam ei kuitenkaan tunnusta Jumalan kolmiykeyttä. Jeesus on islamin mukaan profeettojen joukossa, ei tosi Jumala eikä syntien sovittaja. Näin ollen islamin tunnustus jumalasta on ei-kristillistä. Siinä toteutuu Raamatun sana: *“Kuka ikinä kieltää Pojan, hänellä ei ole Isääkään.”* Jos siis kysytään, uskovatko kristityt ja muslimit samaan Jumalaan, on siihen vastattava kieltävästi. Muslimit uskovat muulla tavoin kuin niin, että Poika ilmoittaa Isän. Kyseessä on siis ei-kristillinen uskonto.

Roomalaiskatolinen kirkko pitäytyy vanhoihin uskontunnustuksiin, joissa tunnustetaan Jumalan kolmiykeys. Vain tätä asiaa tarkastellen voitaisiin tulla siihen johtopäätökseen, että heillä ja luterilaisilla olisi sama oppi Jumalasta. Asia ei kuitenkaan ole aivan näin yksinkertainen.

Oikea kristillinen jumalantuntemus edellyttää Pojan ja hänen armotyönsä tunnustamista ja siihen uskomista. Kun tähän verrataan roomalaiskatolista oppia siitä, että paavi on itsensä Kristuksen sijainen maan päällä, tullaan hyvin vakavan kysymyksen äärelle. Olemme tottuneet, sinänsä oikein, ajattelemaan, että opetus paavin asemasta on paavin asemaa ja laajemmin ajatellen paimenvirkaa koskeva harha. Kyllä siitä on kysymys, vakavasti onkin. Paavin arvovalta muiden pastorien yläpuolella ja se, että sen selitetään perustuvan jumalalliseen oikeuteen, on väärää opetusta paavista ja myös saarnavirasta laajemmin. Se, että Vapahtaja olisi säätänyt jonkinlaisen Pietarin henkilölle rakentuvan viran, ei ole oikea. Nyt emme kuitenkaan käsittele kysymystä virasta, vaan oppia Jumalasta. Siksi tarkastelemme, mitä väite siitä, että paavi olisi Kristuksen sijainen, ilmentää Jumalaa koskevasta opista.

Mainittu väite, että paavi olisi Kristuksen sijainen maan päällä, osoittaa väärää oppia Kristuksesta. Onhan tuon väittämän taustalla perusoletus, että Kristuksella, tosi Jumalalla, voisi olla inhimillinen sijainen. Tämä on Kristuksen persoonaa koskeva harhaoppi. Luther opetti, että Kristuksen ja paavin hallinta eivät sovi yhteen. Hän sanoi: "Sijainen on paikalla vain silloin, kun prinssi on pois. Siksi Jumala ei ole ollenkaan siellä, missä 'Jumalan sijainen' hallitsee; sillä missä Jumala on, siellä ei tarvita sijaista, hän vain palvelee. Tästä syystä apostolit eivät kutsuneet itseään Jumalan sijaisiksi vaan palvelijoiksi." (SL 18, 1509) Näin ollen roomalaiskatolinen opetus paavista on myös Kristuksen persoonaa koskeva harha. Roomalaiskatolinen opetus Kristuksesta ei siis pidä yhtä Raamatun kanssa. He näennäisesti tunnustavat Pojan, mutta tehdessään ihmisen Kristuksen sijaiseksi, he osoittavat opettavansa Vapahtajasta ei-kristillisellä tavalla. Tästä syystä emme voi ilman muuta sanoa, että roomalaiskatolisen kirkon opettama jumala on sama Jumala kuin hän, johon uskomme.

2. Oppi Jumalan sanasta

Luterilainen oppi Jumalan sanasta voidaan ilmaista hyvin lyhyesti. Tunnustus lausuu: *"Me uskomme, opetamme ja tunnustamme, että Vanhan ja Uuden profeettalliset ja apostoliset kirjoitukset ovat ainoa sääntö ja ohje, jonka mukaan kaikki opit ja opettajat on koeteltava ja arvioitava."* Tämä sisältää seuraavat ajankohtaiset totuudet: 1) Jumalan ilmoitus on päättynyt. Mitään uutta ilmoitusta ei voi tulla. 2) Raamatun sana on itsessään ratkaiseva. Raamatulle vieraita tulkintaperiaatteita ei saa käyttää sen selittämiseksi. 3) Seurakunnan kaitsijan virka on Raamatun sanalle alisteinen. Ei voi olla sellaista virkaa, joka nousee sanan rinnalle tai yläpuolelle. 4) Profeettallinen ja apostolinen sana on kertakaikkisesti vahvistettu niin, että mitään merkkiä, jonka nojalla sana tulisi vahvemmaksi, ei voi olla.

Islamin oppi jumalan ilmoituksesta poikkeaa selvästi kristillisestä opista. Sen mukaisesti esim. Abraham ja monet muut Raamatun profeetat ovat opettaneet oikeita asioita. Varsinainen jumalan ilmoitus islamin mukaan on kuitenkin Koraani.

Roomalaiskatolinen oppi Jumalan sanasta on jossakin määrin samanlainen kuin luterilainen. Roomalaiskatolinen kirkko tunnustaa Raamatun Jumalan sanaksi, tosin erityinen painoarvo heillä on Vulgatan käännöksellä. Koska roomalaiskatolisuudessa Raamattu periaatteessa tunnustetaan Jumalan sanaksi, tämä kysymys ei suoranaisesti ollut kovin keskeinen uskonpuhdistuksen aikana. Uskonpuhdistajien lähtökohta oli, että palattaisiin Raamatun opin mukaiseen elämään.

Olisi silti virhe luulla, että luterilainen ja roomalaiskatolinen oppi Jumalan sanasta olisivat samanlaisia. Tämän eron jäljille johdattaa Yksimielisyyden ohjeen sana ”ainoa”, siis profeettallisten ja apostolisten kirjoitusten lisäksi ei ole muuta, minkä perusteella kirkon oppia voitaisiin arvioida. Roomalaiskatolinen opetus poikkeaa tästä. Sen mukaan roomalaiskatolisen kirkon perimätieto on osa Jumalan sanaa ja siksi myös muuttumatonta. Paavi voi yhdessä piispojen kollegion kanssa laatia uusia opinkappaleita ja on runsain määrin niin tehnytkin. Roomalaiskatolinen kirkko on siis jatkuvan ilmoituksen kirkko.

Kun ajatellaan yksimielisyyden saavuttamisen mahdollisuutta roomalaiskatolisten ja luterilaisten välillä mistä asiasta tahansa, kysymys Jumalan sanasta on perustavalla tavalla ratkaiseva. Jotta olisi edes mahdollista saavuttaa luterilaiselta kannalta katsoen luotettava ja pysyvä yksimielisyys, olisi roomalaiskatolisen kirkon opin Jumalan sanasta muututtava. Sen tulisi siis luopua omasta perimätietokäsityksestään. Käytännössä sen tulisi luopua paavin virasta olennaisin kohdin. Roomalaiskatolisen opin ollessa sellainen kuin se nyt on – ja mikään ei vähäisimmässäkään määrin viittaa muutokseen – ajatus siitä, että luterilaiset voisivat saavuttaa paavin kanssa yksimielisyyden, on perusteita vaille. Syy on siinä, että heillä ja meillä on eri perusta, josta käsin oppia on arvioitava. Vastaamme siis eri tavoin kysymykseen: Mikä on Jumalan sana?

3. Oppi ihmisen pelastumisesta

Luterilainen oppi ihmisen pelastumisesta voidaan ilmaista esim. seuraavasti: Jokainen ihminen on synnissä syntynyt ja syntii tehnyt. Häneltä puuttuvat kaikki mahdollisuudet pelastaa itse itseään tai osallistua itsensä pelastamiseen. Jumala lähetti Poikansa maailmaan. Hän tuli ihmisille annetun lain vaatimusten alaiseksi. Hän oli meidän sijassamme kuuliainen kaikille Jumalan käskyille ja kärsi meidän puolestamme kuolemanrangaistuksen syntiemme sovitukseksi. Vapahtajan armo-teen hyöty luetaan uskovalle uskon kautta. Kristukseen uskovaa ei siis tuomita kadotukseen, vaan hän omistaa syntien anteeksiantamuksen ja iankaikkisen elämän. Tähän pelastuksen perustaan ei kuulu yhtäkään ihmisen omaa tekoa, vaan hän pelastuu yksin armosta, yksin uskosta ilman lain tekoja.

Islam hylkää Kristuksen armon ihmisen pelastustienä. Sen sijasta tien pelastukseen opetetaan kulkevan islamin mukaisten hyvien tekojen kautta, jotka auttavat ihmisen aistilliseen paratiisiin. Islam opettaa avoimesti pelastusta tekojen kautta.

Roomalaiskatolinen oppi pitää oikeana paljota siitä, mitä kristilliseen oppiin ihmisen pelastuksesta kuuluu. Kuitenkin aivan niin kuin se kieltää Raamatun ainoana Jumalan ilmoituksena se kieltää syntien anteeksiantamuksen ainoana perusteena pelastukselle. Roomalaiskatolisen opetuksen mukaan hyviä tekoja tarvitaan pelastukseksi. Tämä käy ilmi myös opetuksesta kuvitellusta kiirastulesta, jossa uskovatkin kuolemansa jälkeen puhdistuisivat ennen taivaaseen pääsyä. Tämä on suoranaisesti vastoin apostolin opetusta: *“Jeesuksen Kristuksen, hänen Poikansa, veri puhdistaa meidät kaikesta synnistä.”* (1 Joh. 1:7)

Kun luterilainen uskonpuhdistus nousi roomalaiskatolisuutta vastaan, pääkohta oli juuri oppi ihmisen pelastumisesta. Yksimielisyyttä siitä ei tullut. Trenton kirkolliskokous vahvisti roomalaiskatolisen kannan, jonka mukaan ne, jotka opettavat pelastusta yksin uskon kautta Kristukseen ilman lain tekoja, ovat kirottuja.

4. Oppi maallisesta vallasta

Oppi maallisesta vallasta ja hengellisen ja maallisen vallan erosta ei ole kristillisen uskon aivan keskeisimpiä käsityksiä. Käsittelemme kuitenkin tätä asiaa, koska se antaa perusteita arvioida, mitä roomalaiskatolisuuden ja islamin vaikutuksen kasvusta voi käytännössä seurata.

Luterilainen oppi opettaa kunnioittamaan maallista esivaltaa Jumalan säätämystenä. Tärkeä asia on myös maallisen ja hengellisen vallan erillään pitäminen. Kristuksen valtakunta ei ole tästä maailmasta. Usko ei ole joka miehen. Näistä syistä maallisen vallan on käytettävä keinoja, joita seurakunta ei voi käyttää. Tässä toteutuu Jumalan varjelus tätä maallista elämää varten. Hengelliseen vallankäyttöön maallinen pakko ei kuitenkaan kuulu. Aikanaan luterilaisissa seurakunnissa käytössä olleet maalliset rangaistukset pahantekijöille eivät olleet oikeita. Ne eivät perustuneet luterilaiseen oppiin, vaan niiden pohja oli maallisen ja hengellisen vallan sekoittamisessa.

Uskovan ihmisen tulee olla kuuliainen maalliselle esivallalle paitsi rangaistuksen välttämiseksi myös omantunnon tähden. Hän voi myös toimia esivallan virassa ja osallistua esivallan käskystä maan puolustamiseen myös pakkokeinoin. Seurakunnan ja kirkon ei kuitenkaan pidä pyrkiä hankkimaan itselleen maallista valtaa. Sen tulee pitäytyä omassa tehtävässään, lain ja evankeliumin julistamisessa. Omasta puolestaan kirkko ja seurakunta kuitenkin noudattavat maallisia lakeja, kehottavat jäseniään olemaan esivallalle kuuliaisia ja rukoilevat esivallan puolesta.

Islam ei tee periaatteellista eroa maallisen ja hengellisen vallan välillä. Islamilaisissa valtioissa uskonnonvapautta rajoitetaan ja maallisella lailla halutaan taata ihmisten eläminen islamin käskyjen mukaan.

Roomalaiskatolisuudessakaan ei tehdä periaatteellista eroa maallisen ja hengellisen vallan välillä. Paavi on myös valtionpäämies. Hänen valtansa ajatellaan ulottuvat osaltaan myös maallisiin asioihin.

Koska islam ja roomalaiskatolisuus eivät tee eroa maallisen ja hengellisen vallan välillä, voi niiden nousu merkitä sitä, että uskonnonvapautta rajoitetaan maallisin keinoin. Luterilaisten on siis varauduttava siihen mahdollisuuteen, että julkinen ja vapaa toiminta ei tulevaisuudessa ole mahdollista.

5. Yhteenveto

Luterilainen oppi eroaa sekä roomalaiskatolisuudesta että islamista pääkohdissaan. Opetus Jumalasta, hänen sanastaan ja ihmisen pelastumisesta ovat erilaisia luterilaisuudessa näihin kumpaankin muuhun uskontoon verrattuna. Ulkonaisesti ja historiallisesti roomalaiskatolisuus on lähempänä luterilaisuutta kuin islam. Kuitenkin myös roomalaiskatolisuuteen verrattuna ero on niin suuri, että todellisen luterilaisen kirkon on kuljettava johdonmukaisesti erillään roomalaiskatolisuudesta, toki todistuksen kaikille antaen.

Mitä opetamme Jumalasta ja Kristuksen jumaluudesta

Julkaisimme viime lokakuun numerossa prof. Franz Pieperin kirjoituksen Mitä opetamme Pyhästä Raamatusta. Samassa esitelmässä hän käsittelee toiseksi oppia Jumalasta ja Jumalan Pojasta. Pieper tuo esiin eräitä hyvin tärkeitä näkökohtia, jotka ovat entistäkin ajankohtaisempia. Niin monessa asiassa kuljetaan nykyisin hämärissä siitä syystä, että on luovuttu Kristuksen todellisen ja täyden jumaluuden tunnustamisesta. MS.

Meillä on aihetta luonnehtia muutaminkin sanoin myös kantaamme Jumalaan. Ainoa tosi Jumala on Isä, Poika ja Pyhä Henki, kolme eri persoonaa, mutta "yhtä iankaikkisia, yhtä suuria". Millään persoonalla ei ole Jumalan olemusta enemmän tai vähemmän kuin toisella, vaan kullakin on kokonaan tämä yksi ainoa Jumalan olemus. Tämän uskomme Pyhän Raamatun nojalla. Hylkäämme sen, kun nykyisin halutaan kehittää oppi Kolmiykeydestä niin sanotusta peruskäsitteestä, esimerkiksi "persoonattomuuden" tai "absoluuttisen tahdon" käsitteestä tai "rakauden" käsitteestä ja siten osoittaa se välttämättömäksi ihmisjärjelle. Kaikki todistelut pyhää Kolmiykeyttä koskevan opin järjenmukaisuudesta ovat paasta, koska ne eivät todista mitään

parhaimmassakaan tapauksessa, vaan tavallisesti niihin liittyy väärää käsityksiä ja ne ovat tuhoisia tälle Jumalaan liittyvälle salaisuudelle. Uskomme koko maan päällä olevan kristikunnan kanssa yhden kolmiyhteisen Jumalan, koska Pyhä Raamattu ilmoittaa meille tämän korkean ja autuaan salaisuuden.

Jumalan Pojasta tunnustamme erityisesti modernia harhaa silmällä pitäen, että hänellä on Isän ja Pyhän Hengen kanssa "Jumalana yhtäläinen valta ja kunnia". Kaikkea subordinatiosuhteita, siis jokaista oppia, joka tekee Jumalan Pojasta hänen jumalallisen luontonsa puolesta Isää vähäisemmän, pidämme lankeemuksena takaisin pakanalliseen monijumalaisuuteen. Sillä jos Poika on olemuksensa puolesta Isää vähäisempi, niin ei ole olemassa vain yhtä jumalallista olemusta, vaan useampi jumalallinen olemus, eikä enää uskota yhteen ainoaan Jumalaan, vaan oletetaan useampia jumalia.

Jumalan Pojasta tunnustamme edelleen, että hän tuli ihmiseksi Jumalan olemuksen koko täyteydessä. Hylkäämme niin sanottujen kenootikoiden sekä luonnollista jumalakäsitettä että selvää Raamattua loukkaavan opin, että Jumalan Poika olisi ihmiseksi tulossaan ja sitä varten luopunut osasta jumalallisia ominaisuuksia, nimittäin kaikkivallasta, kaikkietävyyydestä ja

kaikkiallaolosta, ja tullut ihmiseksi puolijumalana. Sitä vastoin pidämme kiinni siitä, että Jumalan Poika omisti myös alennuksen tilassa koko jumalallisen kirkkauden ja että niin “kirkkauden Herra” on tekemisellään ja kärsimisellään tullut meille välittäjäksi ja hankkinut meille iankaikkisen lunastuksen. Niin uskomme Raamatun nojalla. Kuten opetuslapset näkivät Kristuksessa hänen alennuksen tilassaan hänen kirkkautensa, sellaisen kirkkauden kuin ainosyntyisellä Pojalla on Isältä, niin mekin nyt vielä katselemme samaa kirkkautta Kristuksessa pyhissä evankeliumeissa. Jumalallisen kirk-

kauden pois riisuminen, mihin moderni teologia antaa itselleen luvan, johtuu tämän teologian rationalismista. Se haluaa tehdä ihmisjärjelle käsitettävämmäksi tunnetusti suuren Jumalan lihasa ilmestyneen salaisuuden, mutta joutuu siten yhä uusiin tyhmyyksiin, myös ihmisjärjen edessä.

Kun Saksassa on viime aikoina esiintynyt miehiä, jotka haluavat pyyhkiä pois toisesta uskonkappaleesta sanat “sikisi Pyhästä Hengestä” ja selittävät Kristuksen Joosefin ja Marian luonnolliseksi pojaksi, niin nämä ovat kristillisen kirkon ulkopuolella.

Franz Pieper

“Kaikki on täysin toteutuva, mitä profeettain kautta on kirjoitettu Ihmisen Pojasta”

Laskiaissunnuntaina. I vuosikerta. Evankeliumiteksti.

Ja hän otti tykönsä ne kaksitoista ja sanoi heille: “Katso, me menemme ylös Jerusalemiin, ja kaikki on täysin toteutuva, mitä profeettain kautta on kirjoitettu Ihmisen Pojasta. Sillä hänet annetaan pakanain käsiin, ja häntä pilkataan ja häväistään ja syljetään; ja ruuskittuaan he tappavat hänet, ja kolmantena päivänä hän nousee ylös.” Mutta he eivät ymmärtäneet tästä mitään, ja tämä puhe oli heiltä niin salattu, etteivät he käsittäneet, mitä sanottiin. Ja hänen lähestyessään Jerikoa eräs sokea istui tien vieressä kerjäten. Ja kuullessaan, että siitä kulki kansaa ohi, hän kyseli, mitä se oli. He ilmoittivat hänelle Jeesuksen, Nasaretilaisen, menevän ohitse. Niin hän huusi sanoen: “Jeesus, Daavidin poika, armahda minua!” Ja edelläkulkijat nuhtelivat häntä saadakseen hänet vaikenemaan; mutta hän huusi vielä enemmän: “Daavidin poika, armahda minua!” Silloin Jeesus seisautui ja käski taluttaa hänet tykönsä. Ja hänen tultuaan lähelle Jeesus kysyi häneltä: “Mitä tahdot, että minä sinulle tekisin?” Hän sanoi: “Herra, että saisin näköni jälleen.” Niin Jeesus sanoi hänelle: “Saa näkösi; sinun uskosi on sinut pelastanut.” Ja heti hän sai näkönsä ja seurasi häntä ylistäen Jumalaa. Ja sen nähdessään kaikki kansa kiitti Jumalaa. Luuk. 18:31–43.

Evankeliumimme johdattaa meidät Jeesuksen matkaan, kun hänelle oli tullut aika siirtyä kohti julkisen toi-

mintansa päätepistettä, Jerusalemia ja Golgataa. Hänen oli mentävä Israelin pyhään kaupunkiin; sinne missä oli temppeli; sinne, missä toimitettiin ne uhrin, jotka kuvasivat sitä uhria, jonka hän tuli antamaan; sinne, jonka tempelin Herra hän itse oli; sinne, josta hänen oli ristiä, häpeällistä kuolinpuuta kantaen kuljettava rikollisten paikalle ristiinnaulittavaksi.

Oli tullut aivan lähelle tuo hetki, jolloin Jeesuksen oli lähdettävä viimeiselle matkalleen Jerusalemiin. Sen vuoksi hän kutsui opetuslapset luokseen ja halusi puhua heille ja valmistaa heitä siihen, minkä täytyi tapahtua. Jeesus sanoi heille: “Katso, me menemme ylös Jerusalemiin, ja kaikki on täysin toteutuva, mitä profeettain kautta on kirjoitettu Ihmisen Pojasta.” Tähän haluamme syventyä tekstimme nojalla.

1. Pyhä Raamattu on toteutuneiden ja toteutuvien ennustusten kirja

Tekstissämme Jeesus vakuuttaa, että kaikki on täysin toteutuva, mitä hänestä on kirjoitettu profeettain kautta. Jo heti alussa, kun hän oli valinnut opetuslapsensa, hän sanoi heille Vuori-saarnassa: “Älkää luulko, että minä olen tullut lakia tai profeettoja kumoamaan; en minä ole tullut kumoamaan, vaan täyttämään. Sillä totisesti minä sanon teille: kunnes taivas ja maa katoavat, ei laista katoa pieninkään kirjain,

ei ainoakaan piirto, ennen kuin kaikki on tapahtunut.” (Matt. 5:17–18). Suuren kärsimyksensä päättyessä hän saattoi lausua: “Se on täytetty”. Sen jälkeen hän kallisti päänsä ja antoi henkensä Isän käteen. Kaiken Jeesuksen elämässä piti tapahtua, niin kuin tapahtui, koska niin oli kirjoitettu.

Jeesuksen Raamattu on täyttyneiden ja täyttyvien ennustusten Raamattu. Kun kiusaukset kohtasivat häntä, hän otti käyttöön Raamatun sanan ja lausui: “Kirjoitettu on”. Raamatun sanalla hän voitti kiusaajan.

Onhan sinullakin sama Jumalan sana, sama, yhtä varma, yhtä luotettava, samoin toteutunut ja toteutuva Raamattu kuin Jeesuksella. Jos sitä alat epäillä, teet syntiä, ja olet vaarassa joutua pois Jeesuksen seurasta ja uskon tieltä. Raamatun epäileminen on kiusaajan kavala juoni. Kun kerran olet kastettu Jeesuksen opetuslapseksi, niin pysy siinä, mikä Raamatussa on kirjoitettu. Jeesus sanoo meille: “Jos te pysytte minun sanassani, niin te totisesti olette minun opetuslapsiani; ja te tulette tuntemaan totuuden, ja totuus on tekevä teidät vapaiksi.” (Joh. 8:31–32).

Kaikki se, mitä Raamattu Vanhassa testamentissa ennusti Jeesuksen kärsimyksestä, kuolemasta ja ylösnousemuksesta on jo toteutunut. Ennustukset Kristuksen valtakunnasta eli seurakunnasta ja sen kokoamisesta ovat paljolti jo toteutuneet ja loputkin siihen kootaan. Se, mikä koskee hänen tuloaan tuomiolle ja hänen morsiamensa, pyhän seurakunnan, iäistä hääjuhlaa, on vielä edessäpäin. Se toteutuu sinä hetkenä, jonka Jumala on määrännyt ja jonka hän yksin tietää. Sitä hetkeä hänen seurakuntansa odottaa, mutta epä-

uskoiselle maailmalle se on oleva yllätys ja kauhistus.

Raamattu on totta kaikissa sanoissaan. Onhan se syntynyt Kristuksen Hengen vaikutuksesta. On suurenmoista, että meillä on tällainen kirja, joka erehtymättömästi ja luotettavasti puhuu meille, joka ottaa meidät mukaansa Jeesuksen kärsimystielle ja lopulta vie meidät taivaan autuuteen. Saamme tunnustaa: “Sinun sanasi on minun jalkaini lamppu ja valkeus minun tielläni.” (Ps. 119:105)

Käytä siis Raamattuasi. Lue sitä. Tutki sitä. Löydä sieltä Kristus ja taivaan tie. Ojenna uskosi Raamatun mukaan. Silloin olet sillä samalla perustuksella, jolla on koko muukin Kristuksen seurakunta. Raamattu sanoo: “Niin ette siis enää ole vieraita etkä muukalaisia, vaan te olette pyhien kansalaisia ja Jumalan perhettä, apostolien ja profeettain perustukselle rakennettuja, kulmakivenä itse Kristus Jeesus, jossa koko rakennus liittyy yhteen ja kasvaa pyhäksi tempeliksi Herrassa; ja hänessä tekin yhdessä muitten kanssa rakennutte Jumalan asumukseksi Hengessä.” (Ef. 2:19–22)

2. Pyhä Raamattu vie meidät Jeesuksen kärsimystielle

Olethan, ystäväni, selvillä siitä, mikä on Raamatun tärkein asia? Toivottavasti se ei ole peitossa keneltäkään, joka saarnojamme kuulee tai lukee. Jopa monen teologin ja piispan Raamatusta puuttuu risti ja syntien sovitin. Aikanaan arkkipiiispa Mikko Juva esitti eräässä tv-ohjelmassa Raamatun pääasiaksi seuraavan Raamatun kohdan: “Ja niin kuin te tahdotte ihmisten teille tekevän, niin tehkää tekin heille.” (Luuk. 6:31) Onhan tämä

kootusti sanottuna pyhän Raamatun sisältö, mitä lakiin tulee, mutta ei sikäli, mitä evankeliumiin tulee. Evankeliumi on kuitenkin Raamatun pääsisältö.

Jeesus ei tullut vain sitä varten, että hän opettaisi meille lakia, eikä hän tullut myöskään vain sitä varten, että hän opettaisi meille evankeliumia. Onhan hän toki ”hyvä Opettaja” ja ainoa Mestari, kaikista muista opettajista erottuva. Opettihan hän niin kuin se, jolla on valta. Silti Jeesus on paljon, paljon enemmän kuin pelkkä opettaja. Hän on uhri koko maailman ja siis myös meidän syntiemme edestä. Sen vuoksi Jeesus sanoo opetuslapsilleen: ”Kaikki on täysin toteutuva, mitä profeettain kautta on kirjoitettu Ihmissen Pojasta. Sillä hänet annetaan pakanain käsiin, ja häntä pilkataan ja häväistään ja syljetään; ja ruoskitetaan he tappavat hänet, ja kolmantena päivänä hän nousee ylös.” Eihän tämä asia ole sinulle epäselvä?

Raamatun ennustukset Kristuksen kärsimyksestä ovat täysin toteutuneet. Vanha testamentti on täynnään ennustuksia siitä. Koko Israelin uhrijumalanpalvelus oli siitä esikuva. Jo ympärileikkaus kertoi siitä, että Jumalan armoliitto perustuu verelle. Ei ole syntien anteeksiantamusta ilman verenvuodatusta. Mooses ylensi käärmeen erämaassa niin, kuin Kristus ylennettiin ristille. Israelin kansa marssi Egyptistä Kanaaniin tiettyssä, ristin muotoisessa järjestyksessä (4 Moos. 2), Ilmestysmajan ja leeviläisten ollessa keskellä. Vuorilta ylhäältäpäin nähtiin Jumalan kansan kulkevan risti-muodostelmassa. Psalmien kirjassa on monia messiaanisia psalmeja, jotka puhuvat meille Kristuksen kärsimyksestä. Ehkäpä psalmi 22 on niistä

meille tunnetuin. Siinä kuvataan Jeesuksen kärsimystä ristillä ja siinä ovat nuo kuuluisat sanat: ”Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit.” Jesajan kirjan 53. luku kuvaa Kristuksen meidän sijaiskärsijänämme ja sanoo: ”Hänet on haavoitettu meidän syntiemme tähden ja runneltu meidän pahain tekojemme tähden, että meillä rauha olisi.” Vanhassa hepreassa tawkirjain oli ristinmuotoinen. Se oli erityinen merkki, jota käytettiin merkitsemiseen. Jumalan kansa on ristillä merkitty. Se kulkee ristin alla ja sen suojassa. Psalmeissa, monien muiden Vanhan testamentin kohtien ohella, ennustetaan myös Jeesuksen voitto, ylösnousemus ja taivaaseen astuminen.

Pyhän Raamatun tärkein ja keskeisin opetus on Jeesuksen suorittama syntien sovitus. Kun kysyt, kuinka voit saada syntisi anteeksi, Raamattu vastaa: Voit saada anteeksi, koska sinulla on Vapahtaja, Jeesus, joka on jo syntisi sovitannut. Usko häneen ja ole aivan varma. Torju epäilykset ja pidä kiinni siitä, mitä Raamattu sanoo, kun se todistaa: ”Sillä Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa eikä lukenut heille heidän rikkomuksiaan, ja hän uskoi meille sovituksen sanan. Kristuksen puolesta me siis olemme lähettiläinä, ja Jumala kehottaa meidän kauttamme. Me pyydämme Kristuksen puolesta: antakaa sovittaa itsenne Jumalan kanssa.” (2 Kor. 5:19–21)

Ei ole toteutunut vain se, että Jeesus meni Jerusalemiin ja että hänet ristiinnaulittiin, vaan toteutui myös se, minkä tähden tämä kaikki tapahtui, siis se, että ”meillä rauha olisi ja hänen haavainsa kautta me olemme paratut” (Jes. 53:5).

3. Koska syntien sovitus on toteutunut, voimme olla turvallisella mielellä ja luottaa Jumalaan kaikessa hädässämme

Tästä meillä on esimerkkinä tekstimme sokea mies. Hän kuulee, että Jeesus on tulossa. Hän huutaa, vaikka häntä estetään: "Jeesus, Daavidin poika, armahda minua." Sokea mies oli tarkasti kuunnellut Vanhan testamentin kirjoituksia ja osasi yhdistää niiden ennustukset Jeesukseen. Siellä Messias oli kuvattu Daavidin pojaksi. Olihan Daavidille luvattu: "Sinun valtaistuimesi on oleva iäti vahva" (2 Sam. 7:16), ja olihan hän kirjoittanut psalmissa 110:1: "Herra sanoi minun Herralleni: 'Istu minun oikealle puolelleni, kunnes minä panen sinun vihollisesi sinun jalkojesi astinlaudaksi.'" Varmasti sokea tunsikin myös Jesajan ennustuksen: Messias on lähetetty "avaamaan sokeat silmät." (Jes. 42:7) Mies uskoo Jeesuksen Messiaaksi ja esittää hänelle uskon rukouksen, joka pitää yhtä näiden Raamatun ennustusten kanssa, ja pyytää saada näkönsä takaisin.

Kun Jeesus parantaa hänet, tapahtuu suuri ihme. Se ei ole kertomus vain terveyden palaamisesta, vaan se on kertomus Jeesuksen voitosta, todiste hänen ylösnousemuksestaan. Tällä teollaan Jeesus osoittaa, että hän on juuri se, miksi sokea mies häntä sanoi, "Daavidin poika", Messias. Mutta se sisälsi myös Jeesuksen voiton, asian, joka silloin oli opetuslapsiltakin niin kovin salattuna. Sillä sairaus yleisesti otettuna on seurausta syntiinlankeemuksesta ja kiusaajan vallasta, joka tekee elämän täällä vaikeaksi. Kun Kristus paransi sokean, hän osoitti olevan-

sa kaiken Herra, ja vielä enemmän, koska synty oli turmellut maailman, parantaminen oli osoitus siitä voitosta, jonka Kristus saa aikaan sovittamalla synnin ja kukistamalla kiusaajan. Kristuksen voitto oli niin varma, että hän saattoi sen nojalla jo parantaa sokean miehen. Kun opetuslapset olivat parantaneet riivattuja Jeesuksen nimessä, Jeesus sanoi: "Minä näin saatanan lankeavan taivaasta niin kuin salaman." (Luuk. 10:18).

Kun meillä on usko Kristukseen syntien sovittajana, tiedämme samalla turvallisesti, että hänellä on voitto kaikesta pahasta ja voimme luottaa hänen kaikissa elämämme vaiheissa. Siitä ei seuraa, että olisimme vapaita sairaudesta ja että aina paranisimme, kun sitä häneltä pyydämme. Siitä seuraa kyllä se, että tiedämme olevamme vapaita kaikesta pahasta taivaassa. Olemme varmoja myös siitä, etteivät ahdistukset ja tuskat tässä elämässä ole verrattavissa siihen kirkkauteen, joka on ilmestyvä meihin. Sairauden ja muidenkin koettelemusten alla olemme Jumalan lapsia kasteen ja uskon kautta.

On siis myös toteutuva se Raamatun lupaus, että Kristus vie seurakuntansa taivaan autuuteen, ja että saamme sanoa Raamatun sanoilla: "Mutta näissä kaikissa me saamme jalon voiton hänen kauttansa, joka meitä on rakastanut. Sillä minä olen varma siitä, ettei kuolema eikä elämä, ei enkelit eikä henkivallat, ei nykyiset eikä tulevaiset, ei voimat, ei korkeus eikä syvyys, eikä mikään muu luotu voi meitä erottaa Jumalan rakkaudesta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme." (Room. 8:37–39).

Markku Särelä

Kristitty ja seurakunta 2

Kaste

Kun Vapahtaja lähetti opetuslapsensa maailmaan, hän antoi heille kaste- ja lähetyskäskyn: *“Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni, kastamalla heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettamalla heitä pitämään kaikki, mitä minä olen käskennyt teidän pitää. Ja katso, minä olen teidän kansanne joka päivä maailman loppuun asti.”* (Matt. 28:18-20) Tämän käskyn mukaisesti olemme mekin tulleet kastetuiksi ja siinä Vapahtajan opetuslapsiksi. Saman käskyn mukaisesti olemme saaneet ja jatkuvasti saamme seurakunnassa Jumalan sanan opetusta.

Kasteessa olemme Jumalan lupauksen mukaan tulleet osallisiksi syntien anteeksiantamuksesta: *“Tehkää parannus ja ottakoon kukin teistä kasteen Jeesuksen Kristuksen nimeen syntienne anteeksisaamiseksi, niin te saatte Pyhän Hengen lahjan. Sillä teille ja teidän lapsillenne tämä lupaus on annettu ja kaikille, jotka kaukana ovat, ketkä ikinä Herra, meidän Jumalamme, kutsuu.”* (Apt. 2:38,39) Kasteessa Jumala on myös herättänyt uskon Vapahtajaan: *“... kasteessa ...te myös hänen kanssaan olette herätetyt uskon kautta, jonka vaikuttaa Jumala.”* (Kol. 2:12) Kalis on siis se lahja, jonka olemme kasteessamme saaneet. Nyt tahdomme tarkastella, kuinka meidän tulee ajatella omasta kasteestamme ja kuinka toimia

silloin, kun itse olemme vastuussa siitä, että toinen, yleensä lapsi, tulee kastetuksi.

Mitä oikea kaste edellyttää?

Kasteen oikeellisuuteen tarvitaan se, että käytetään tavanomaisessa mielessä puhdasta vettä ja että kaste toimitetaan kolmiyhteisen Jumalan, Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Nämä ovat oikean kasteen ainoat välttämättömät edellytykset. Muut kasteeseen liittyvät hyvät tavat ovat luontevia ja hyödyllisiä asioita, mutta ne eivät ole itse kasteen pätevyyden kannalta välttämättömiä. Välttämätöntä kuitenkin on, että kaste voidaan todeta tapahtuneen, jotta asiasta ei tule epäilystä.

Lapsen kastaminen järjestäytyneissä oloissa

Kun seurakunnan elämä on vakiintunut ja sen keskuuteen on voitu järjestää saarnavirka, seurakunnan pastorin asiana on kastaa lapsi. Tämän toteutumiseksi vanhemmat pian lapsen syntymän jälkeen ottavat yhteyttä pastoriin, jolloin sovitaan kasteen järjestämisestä.

Siellä missä on mahdollista, on hyvä pyrkiä siihen, että lapsi kastetaan seurakunnan tilaisuuden yhteydessä. Tämä käytäntö liittyy luontevasti siihen, että lapsi tulee kasteen myötä

myös näkyvän seurakunnan jäseneksi. Suomessa yleinen tapa kastaa lapsi kotona perustunee siihen, että aikanaan oli vaikeaa, joskus myös vaarallista, matkustaa kirkkoon pienen lapsen kanssa. Meidänkin oloissamme joistakin kodeista on pitkä matka seurakunnan säännöllisiin kokoontumispaikkoihin. Siellä missä matka ei ole esteenä, on kuitenkin suositeltavaa tuoda lapsi kastettavaksi jumalanpalveluksen yhteydessä.

Kaste on hyvä toimittaa pian syntymän jälkeen. Kasteessa lapsi tulee syntyien anteeksiantamuksesta osalliseksi. Tämä on hänelle tarpeellista ja välttämätöntä, sillä hänkin on syntynyt syntisestä sukukunnasta eikä luonnostaan peri iankaikkista elämää. Sen tähden kastetta ei saa viivyttää.

Kaste lähetystilanteessa

Kun evankeliumia saarnataan selkälaisille aikuisille, joita ei ole kastettu, opettaminen toteutuu ennen kastetta. Kun ihmiset ottavat evankeliumin vastaan, ovat he uskon kautta Jumalan armosta ja iankaikkisesta elämästä osallisia. Heille tulee opettaa perustavat kristillisen opin asiat ja sitten toimittaa kaste. Tässäkin tilanteessa, mikäli mahdollista on pyrittävä toimittamaan kaste nopeasti sitä turhaan viivyttämättä. Sanan ja kasteen vaikutus eivät ole toisiaan vastaan, vaan vahvistavat toisiaan.

Kaste hätätapauksessa

Jos lapsi syntyy vakavasti sairaana tai pian syntymän jälkeen ilmenee vaara, että hän pian kuolee, on hänet

kastettava. Silloin kuka tahansa paikalla oleva kristitty on oikeutettu toimittamaan kasteen. Silloin hänen tulee ottaa vettä ja kastaa lapsi Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Jos on aikaa, voidaan lausua rukous lapsen puolesta ennen kastetta. Hyvin kiireellisessä tilanteessa kaste tulee toimittaa välittömästi. Vanhemmat voivat varautua hätätilanteeseen ja ilmoittaa synnytysairaalaan lapsen nimen, joka hänelle tällaisessa tilanteessa annettavan kasteen yhteydessä annetaan.

Hätätapauksessa toimitetusta kasteesta on ilmoitettava sen seurakunnan pastorille, johon lapsi kasteen myötä liittyy. Käytännössä kyse on melkein aina siitä seurakunnasta, johon vanhemmat tai ainakin toinen heistä kuuluu.

Välistä käytetään sanaa "hätä-kaste". On kuitenkin parempi käyttää ilmaisua "kaste hätätapauksessa". Hätä liittyy käsillä olevaan sairauteen ja hengenvaaraan, ei itse kasteeseen. Kaste tuollaisessakin tilanteessa on kuitenkin aivan sama kuin tavallisissa tilanteissa. Kun hätätapauksessa toimitetusta kasteesta ilmoitetaan pastorille, kaste niin sanotusti vahvistetaan. Pastorin tehtävä on todeta kaste oikein tapahtuneeksi. Itse kasteeseen ei tämä lisää mitään.

On tärkeää kastaa lapsi oikein opettavassa seurakunnassa

Tunnustamme, että kolmiyhteisen Jumalan nimeen ja puhdasta vettä käyttäen toimitettu kaste on oikea. Oikeita kasteita toimitetaan siis hyvin monissa ja monella tavoin opettavissa kirkkokunnissa.

Kastekäskyyn liittyy myös käsky kastetun opettamisesta. Kun siis vanhemmat vievät lapsen kasteelle, he ovat vastuussa paitsi itse kasteelle viemisestä, myös siitä, että lapsi alusta saakka saatetaan oikean opetuksen piiriin. Tästä syystä on tärkeää huolehtia siitä, että seurakunnassa, jossa lapsi kastetaan, paitsi on käytössä oikea kaste, myös muuten opetetaan Jumalan sana oikein.

Jos ajatellaan nykyhetken ja tulevaisuuden kannalta hyvin vakavia asioita, on kiinnitettävä huomiota myös siihen, mitä eri kirkkokunnat opettavat Jumalasta. Roomalaiskatolisuuden opetus Jumalasta ei ole kaikin osin oikeaa, koska sen opin mukaan paavi, siis ihminen, on Kristuksen sijainen maan päällä. On myös mahdollista, että yleisuskonnollisuuden vaikutuksesta opetus Jumalan kolmiykeydestä hämärtyy joissakin kirkkokunnissa. Tämä asia mahdollisesti valtaan päästessään voi luoda epävarmuuden itse kasteen pätevyYTEEN, vaikka kastekäskyn mukaisia sanoja ulkonaisesti käytettäisiin.

Kasteen todisteellisuus, lapsen opettaminen ja kummit

On voitava todistaa, että kaste on toimitettu oikein, toisin sanoen, että se on tapahtunut Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen puhdasta vettä käyttäen. Todistamisen tarpeellisuus perustuu Jumalan sanaan: *“Kahden tai kolmen todistajan sanalla on jokainen asia vahvistettava.”* (2 Kor. 13:1) Todisteellisuus on tarpeen lapsen kannalta, jotta hän voi varmasti tietää olevansa oikein kastettu. Toiseksi seura-

kunnan on tiedettävä kasteen varmasti tapahtuneen, jotta se voi pitää kastettua jäsenenään.

Kastekäskyn mukaisesti kastetulle tulee myös opettaa Jumalan sanaa. Tämä on ensisijaisesti vanhempien tehtävä.

Kastettavalla lapsella on tavanomaisesti kaksi tai useampia kummeja. Heidän tehtävänsä on todistaa, että kaste on oikein toimitettu. Heidän tehtävänsä on myös vastata lapsen kristillisestä kasvatuksesta siinä tapauksessa, että vanhemmat eivät esimerkiksi sairauden tai kuoleman tähden voi sitä tehdä.

Tunnustuksellisessa luterilaisessa seurakunnassa voidaan kummiksi nimetä saman seurakunnan tai uskonveljellisen seurakunnan konfirmoituja ja tehtävään sopivia jäseniä. Emme nimeä kummeiksi toista oppitunnustusta olevien seurakuntien jäseniä. Perusteena on se, että lapsen saaman opetuksen tulee olla seurakunnan tunnustuksen mukaista. Luonnollista on, että lapsilla on läheisiä aikuisia ja sukulaisia tunnustuksesta riippumatta.

Välistä seurakuntiemme jäseniä pyydetään kansankirkossa kastettavien lasten kummeiksi. Tästä on kuitenkin syytä pidättäytyä. Kansankirkossa opetetaan lasta sikäläisen seurakunnan tunnustuksen mukaisesti, emmekä voi siihen kaikin osin yhtyä. Kummiksi menemisen sijasta voi hyvin sopia lasten vanhempien kanssa siitä, että ruokoilee lapsen puolesta, on hänelle muuten läheinen ja, jos vanhemmat sallivat, myös opettaa lapselle Jumalan sanaa.

Kimmo Närhi

Kun uskon pidäkkeet murtuvat...

Hyvin yleinen uskon pidäke on luulo pelastua sellaisena kuin on ilman Kristusta, ilman Välimiestä, ilman uskoa häneen. Siinä tilassa ihmisellä ei ole tarvetta uskoa. Hän tulee hyvin toimeen ilman sanankuuloa. Ne, jotka hyljeksivät seurakunnan kokoontumista ja sanankuuloa, olisi saatava kysymään itseltään, missä viime kädessä on heidän sielunsa turva.

Miten sitten ihminen voi vapautua edellä kuvatusta epäuskon tilasta? Siihen tarvitaan kaksi asiaa. Ensiksikin hänen itsevarmuutensa täytyy särkyä, niin ettei hän voi enää luottaa kelvollisuuteensa Jumalan edessä. Hänen täytyy tulla tuntemaan omassatunnossaan olevansa syyllinen Jumalan edessä ja tajuta, ettei hän voi itsestään eikä teoistaan löytää turvaa

Jumalan pyhän lain syytöksiä vastaan. Toiseksi hän tarvitsee evankeliumin lohdutuksen ja vakuutuksen siitä, että Kristus on jo sovittanut hänen syntinsä ja että hänellä on lupa uskoa syntinsä anteeksi annetuiksi Jeesuksen nimessä.

Kun omantunnon ahdistuksissa oleva ihminen panee turvansa Jeesukseen, hän saa rauhan ja autuuden ilo astuu hänen sydämeensä. Samalla hänelle tulee halu lukea ja kuulla Sanaa ja käydä sakramentilla. Hän iloitsee siitä, kun Jumalan sanaa opetetaan oikein. Hän varttuu Jumalan Sanan tuntemisessa sekä kristillisessä rakkaudessa. Kun uskon pidäke on poissa, poissa ovat myös ne pidäkkeet, jotka estävät hengellistä kasvua.

MS

Tuomittu ja armahdettu – puhdas Jumalan edessä

Jumala kutsuu ihmisiä oikeudenkäyntiin profeetta Jesajan ensimmäisessä luvussa. Hän sanoo: *“Niin tulkaa, käykäämme oikeutta keskenämme, sanoo Herra. Vaikka teidän syntinne ovat veriruskeat, tulevat ne lumivalkeiksi; vaikka ne ovat purppuranpunaiset, tulevat ne villanvalkoisiksi.”* (Jes. 1:18) Ihmisellä on kiusaus yrittää poistaa mielestään puhe Jumalan tuomiosta. Raamattu ohjaa kuitenkin aivan toisenlaiseen uskoon. Se opettaa Jumalan tuomion varmuutta. Se kehottaa tulemaan tässä ja nyt selvyytteen siitä, millä perusteella tuomiota ei tarvitse pelätä.

Jumalan edessä syntimme paljastuu

Tuomiolle on tyypillistä, että ihmisten tekoja tutkitaan. Otetaan selville, onko eletty käskyjen ja määräysten mukaan vai eikö ole. Tähän viittaa myös profeetta Jesajan sanat juuri ennen kutsua tuomiolle. Hän sanoi: *“Peseytykää, puhdistautukaa; pankaa pois pahat tekonne minun silmäini edestä, lakatkaa pahaa tekemästä. Oppikaa tekemään hyvää; harrastakaa oikeutta, ojentakaa väkivaltaista, hankkikaa orvolle oikeus, ajakaa lesken asiaa.”* (Jes. 1:16,17) Jumala vaati profeetan kautta hyviä tekoja. Niin hänen lakinsa vaatii tänäkin päivänä. Pahat teot on lopetettava, ja hyvää on tehtävä. Tätä laki vaatii.

Millainen on sitten tuomio, kun meitä tarkastellaan Jumalan vaatimusten perusteella? Voimme koettaa toteuttaa profeetan käskyjä. Voimme onnistua lopettamaan joitakin suuria pahoja tekoja tai ainakin vähentämään niitä. Voimme saada elämäämme ihmisten silmissä paremmaksi kuin se ennen on ollut. Mutta yhtä asiaa emme koskaan voi toteuttaa. Emme voi panna pahoja tekojamme pois Jumalan edestä. Hän näkee sydämeen. Kun sitten tutkimme sydäntämme, havaitsemme raskaan asian. Ei siellä olekaan sellaista Jumalalle kelpavaa hengellistä elämää, jota hän vaatii. Ulkonaiset teot, joita voimme tehdä, eivät parhaimmillaankaan täytä hänen lakinsa vaatimuksia. Jos ihmisten silmissä voimme jotakin tehdä, ei se voi meitä pelastaa. Omantunnon edessä joudumme sanomaan Daavidin kanssa: *“Minun syntini on aina minun edessäni.”* (Ps. 51:5) Jumalan lain edessä pidettävä oikeudenkäynti tuomitsee meidät syyllisiksi hänen edessään.

Jumala antaa armonsa Kristuksen tähden

Miksi kuitenkin on lohdullista, että Jumala kuitenkin kutsuu meitä tuomiolle ja käymään oikeutta kanssaan? Lohdutus perustuu siihen, että Jumala itse puhdistaa meidät. Sanoohan hän: *“Vaikka teidän syntinne ovat veriruskeat, tulevat ne lumivalkeiksi; vaikk-*

ka ne ovat purppuranpunaiset, tulevat ne villanvalkoisiksi.” Jumala puhuu nyt omista teoistaan. Hän kehottaa meitä turvaamaan siihen puhdistukseen, jonka Jeesus on meidän puolestamme tehnyt. Koko maailman tuomari on käynyt kuolemaan meidän syntiemme tähden. Hänet puettiin pilkkäämismielessä purppuraiseen vaippaan. Hänen syykseen luettiin meidän häpeämme. Niinpä profeetan puhe oikeudenkäynnistä on mitä suurin lohdutus. Se on kehoitus uskomaa siihen, että Jumala antaa synnit anteeksi Kristuksen tähden. Jumala on tuominut synnin Pojassaan. Lain ja oikeuden vaatimus rangaistuksesta on kohdistunut häneen. Näin Kristus on meidän edestämme toimittanut puhdistuksen synneistä. Hänen sovitustyönsä seu-

rauksena Jumala on leppynyt maailmalle. Kristuksen armotyön nojalla evankeliumi julistaa meillekin synninpäästöä. Siihen turvassa tunnon taakat raukeavat ja sijaan tulee Jumalan armollinen lohdutus.

Pääsemme oikeaan käsitykseen Jumalan tuomioista, kun muistamme, että Vapahtajan armotyö on tänäkin päivänä voimassa. Kun hän kerran tuli tuomituksi, on siinä meillä varma tae siitä, ettei meidän tarvitse pelätä tuomiota. Jumala ei vaadi rangaistavaksi ketään, joka turvaa Kristukseen. Tämä on sen oikeudenkäynnin tarkoitus, johon Jumala kutsuu. Evankeliumin lupaus siitä, että synnit tulevat lumi-valkeiksi, antaa sydämelle Jumalan lasten rauhan ja autuuden ilon.

Kimmo Närhi

Kirje lapsille

Lue ensin Vähästä Katekismuksesta
ENSIMMÄINEN KÄSKY

Eräässä pienessä vuoristokylässä kaukana etelässä oli korkean, jyrkkäseinäisen vuoren laella patsas. Kerrottiin, että kylän miehen olivat tehneet patsaan alhaalla ja kuljettaneet sen pienissä osissa suurella vaivalla ylös vuorelle, jossa olivat koonneet sen valmiiksi. Tuos patsas oli kylän suojeluspyhimys ja kylän väki selitti, että sen tuli olla mahdollisimman korkealla, että se paremmin voisi suojella heitä kaikkia.

Tuota roomalaiskatolisen kylän suojeluspyhimystä oli katselemassa eräs mies, joka oli tullut paikalle omalla autollaan. Hän ihmetteli patsasta, sanoi olevansa iloinen siitä, että oli syntynyt luterilaisessa maassa ja hymyili säälivästi kylänväen tyhmyydelle. Sitteen hän kiipesi autoonsa, asetti hetken tuulilasin edessä riippuvaa nukkea ja sanoi: “Älähän nyt vain putoa, muuten menee koko matkaonni.”

Kumpi noista kahdesta oli parempi suojelija, sekö, joka rakennettiin suurella vaivalla vuorelle, vaiko se, joka oli ostettu jostakin halvasta myyntikojusta maantien varrelta? Olen varma, että vastaat: Ei kumpikaan, ja siinä sanot aivan oikein. Mutta kuinka usein elämässä tämä monelta unohtuu. Miten usein joutuvatkaan Jumalan antamat käskyt ja ohjeet unohtuksiin, ihmisen sydämen kiintyessä ja turvassa kaotavasiin asioihin.

Ensimmäisen käskyn selityksessä sanotaan: “Meidän tulee yli kaiken peljätä ja rakastaa Jumalaa ja yksin häneen turvata”. Luther sanookin, että “se mihin siis – sydämelläsi liityt ja mihin turvaat, on todellisuudessa sinun Jumalasi.”

Ensimmäinen käsky opettaa meille, että meidän tulee pitää jumalaa ainoana Jumalanamme, emmekä saa asettaa Hänen rinnalleen mitään muuta. Ei siis ole lupa palvella ihmisiä eikä mitään luotuja. Myös me kaikki olemme Jumalan kädessä ja Hän yksin voi meitä suojella ja auttaa.

Mutta kuinka paljon onkaan asioita, jotka tulevat tielle. Moni ihminen kyllä uskoo, että Jumala on, mutta käyttää koko tarmonsaa ja koko elämänsä hankiakseen itselleen täällä maailmassa mahdollisimman paljon huvia, rikkautta ja hyviä päiviä. Moni poika ajattelee ainoastaan, miten voisi tulla maan parhaaksi hiihtäjäksi tai miten voisi oppia pelaamaan jalkapalloa paremmin kuin toiset pojat. Moni tyttö haaveilee kauniista vaatteista tai luokan parhaista numeroista, eikä mikään muu tunnu niin tärkeältä. Unohdetaan, että se kaikki on vain Jumalan lahjaa ja että meidän tulee ennen kaikkea rakastaa ja palvella Jumalaa.

Entä oliko tuo mies, jolla oli autosaan “maskotti” onnen tuojana, ainoa maailmassa? Eikö yksi ja toinen aivan huomaamattaan saata tuntea taikaus-

koista luottamusta johonkin arvottomaan esineeseen! Tai enteisiin ja uniin.

Jumalan tahto on, että me rakastamme Häntä niin, että tahdomme kuulla ja oppia Hänen sanaansa. Hän tahtoo, että pidämme sitä aina rakkaana ja kalliina. Jumala kyllä tietää, että me kaikki rikomme joka päivä Hänen käskyjään vastaan. Me rikomme tätä ensimmäistäkin käskyä vastaan ja sen kautta kaikkia toisiakin vastaan. Mutta juuri siksi meidän tulee ahkerasti oppia Hänen sanaansa, sillä siinä Hän on antanut meille myös lohdutuksen. Siinä Hän kertoo meille Pojastaan Jeesuksesta, jonka Hän antoi maailman syntien sovitukseksi, "niin ettei yksikään, joka Häneen uskoo, joutuisi kadotukseen".

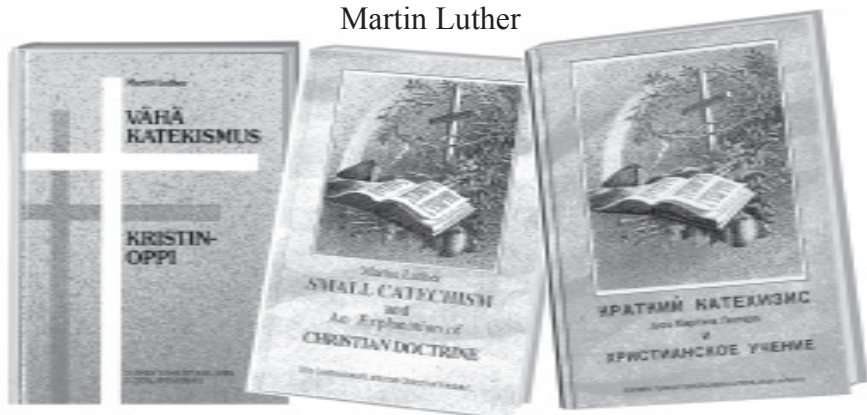
Niin emme siis voi turvata vanhempiimme, emme opettajiimme, emme edes sotajoukkoihin, emme taikaesineisiin, vaan yksin Jumalaan. Pyhässä Sanassaan Hän ohjaa meitä, antaa meille lakinsa ja evankeliuminsa. Opettaa meitä Pyhän Henkensä kautta uskomaan Jeesukseen, Vapahtajaamme ja Hänen ansionsa turvin tulemaan luoksensa.

"Turvaan Herraan täydestä sydämestäsi, äläkä nojaa omaan ymmärrykseesi. Kaikilla teilläsi katso häneen ja hän on tasoittava polkusi." Sananl. 3:5,6

VA (Virpi Apponen)

VÄHÄ KATEKISMUS

ja sen laaja selitys, Kristinoppi, 295 sivua
Martin Luther

Lutherin Vähä katekismus ja siihen liittyvä Kristinoppi on tärkeä perusteos tunnustuksellisesta luterilaisesta opista kiinnostuneille. Se antaa kattavan esityksen siitä, mitä uskomme Raamatun mukaan. Se paitsi vastaa moniin ihmisillä mahdollisesti olleisiin kysymyksiin, se vastaa myös sellaisiin kysymyksiin, joita ihmiset eivät osaa tehdä ja jotka kuitenkin ovat heille tärkeitä.

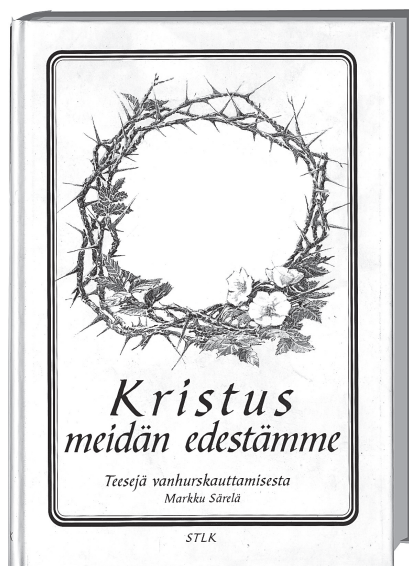
Kirja on julkaistu eri kielisinä. Kirjan hinta on 10 euroa kielestä riippumatta.

Markku Särelä

Kristus meidän edestämme

Kirjan on luterilaisen vanhurskauttamisopin esitys. Pyhän Raamatun ja Luterilaisten tunnustuskirjojen lisäksi kirjoittaja marssittaa esiin massiivisen määrän luotettavia luterilaisia todistajia (yli 150 Luther-sitaattia) Tekijä ei anna Pyhälle Raamatulle ainoastaan puheen-
vuoroa, vaan rakentaa kaiken erehtymättömälle ja pettämättömälle Raamatulle.

256 sivua **Ovh. 17 euroa**

Talvileiri

**Oriveden Siitamajalla
8. - 11. 3. 2006**

*Jumalan sanan säännöllinen kuuleminen
yksityisen uskovan ja seurakunnan elämässä*

Jälleen kerran on talvi kulkemassa kohti loppuaan ja kevään alku lähenemässä. Monivuotiseen tapaan kokoonnumme maaliskuiselle talvileirille.

Leiri alkaa lounaalla 8.3. klo 12 ja päättyy 11.3. n. klo 13.

Ohjelmassa on pääotsikkoon liittyviä raamattu- ja oppitunteja. Päivittäin pidetään myös aamu- ja iltahartaudet. Lauantaina 10.3. on lasten iltapäivä klo 14. Sunnuntaina 11.3. on ehtoollisjumalanpalvelus klo 11. Tervetuloa!

Osallistumismaksu: Aikuiset koko ajalta 60 euroa tai 22 euroa/päivä. Lapset, nuoret, opiskelijat, työttömät ja yksinhuoltajat puoli hintaa.

Ilmoittautuminen: Viimeistään ma 5.3. Kimmo Närhille, puh. **03 7823 097, 040 7567 659**, sähköposti: kimmo.narhi@luterilainen.com

Talvileiri Siitamajalla to 8.-su 11.3.

Pääsiäisjuhla Lahdessa 8.4. alkaen klo 10.

Nuorten päivät ja esirippikoulu Siitamajalla 18.-20.5.

Lasten raamattuleiri ja esirippikoulu 12.-17.6.

Aikuisten raamattuleiri 3.-8.7.

Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko

Toimintatietoja

Helsinki, Fabianinkatu 13 A 1: *Jumalanpalvelus* sunnuntaisin klo 11. HPE 18.2., 25.3. ja 13.5. Poikkeus: ei jumalanpalvelusta 11.3. ja 8.4. *Ilta nuorille ja ulkomaalaisille* pe 23.3. klo 18. *Lasten iltapäivä* la 24.3. klo 14.

Turku, Vähä-Hämeenkatu 12: *Jumalanpalvelus* la 17.2. (HPE) (KN) ja 14.4. (MS) klo 10. *Helatorstain juhla* to 17.5. alkaen klo 11.

Tampere, Hämeenpuisto 39 A: *Jumalanpalvelus* su 11.2. (MS), 25.2. (HPE) (KN), 18.3. (HPE) (KN), (HPE), 1.4. (MS) pe 6.4. (HPE) (KN) klo 11.

Siitamaaja: *Talvileiri* to 8.-su 11.3. La 10.3. *lasten iltapäivä* klo 14. Su 11.3. *ehtoollisjumalanpalvelus* klo 11. *Jumalanpalvelus* su 6.5. (MS) ja 20.5. (HPE). *Kirkkokunnankokous* la 26.5. alkaen jumalanpalveluksella klo 11.

Hämeenlinna, Saaristenkatu 22: *Jumalanpalvelus* su 4.2. klo (HPE), 1.4. (HPE) ja 6.5. (HPE) klo 11.

Pori, Gallen-Kallelankatu 12: *Jumalanpalvelus* la 17.2. (MS), 14.4. (HPE) ja 12.5. (HPE) klo 15.30. *Lasten iltapäivä* 12.5. klo 13. *Esirippikoulu* joka kerralla tilaisuuden yhteydessä.

Vaasa, Kirkkopuistikko 19 (Lyktan): *Jumalanpalvelus* pe 16.3. ja 20.4. klo 18.

Kokkola: *Jumalanpalvelus* to 22.2. (HPE) ja 19.4. (HPE). *Esirippikoulu* joka kerralla tilaisuuksien yhteydessä.

Liperi/Kontiolahti/Lieksa: *Jumalanpalvelus* ke 21.2. klo 18 (HPE) ja 18.4. klo 18. **Koskenpää** pe 2.2. klo 13 (HPE) ja 4.5. klo 13 (HPE) Tiensivussa.

Kyyjärvi la 3.2. klo 13 (HPE) Eino Lehtolalla.

Haapamäki pe 30.3. klo 13.

Karstula la 31.3. klo 13 Tatu ja Katri Lahdella

Jyväskylä la 3.2. klo 18 (HPE) Reino ja Tuula Rantasella. La 5.5. klo 18 (HPE)

Hankasalmi la 31.3. klo 18.

Tyrnävä pe 23.2. klo 15.30 (HPE).

Rovaniemi la 24.2. klo 10 (HPE).

Lahti, Rajakatu 7. *Jumalanpalvelukset* su klo 16. HPE 11.2., 4.3., ja 13.5. Jumalanpalvelusta ei ole su 11.3. Pääsiäisenä 8.4. HPE klo 10, *jumalanpalvelus* klo 11 ja *päiväjuhla* klo 13.30. *Raamattutunti* to 15.2. klo 15. *Teema-ilta* to 15.3. klo 18. *Seurakuntailtapäivä* ke 7.2., 7.3., 4.4. ja 2.5. klo 15 (huom! muuttunut aika). *Pyhäkoulu* torstaisin klo 18. *Lasten iltapäivä* la 17.2. ja 5.5. klo 14. *Kevätjuhla* to 17.5. klo 15.

Kuusankoski, Kettumäentie 2: *Jumalanpalvelus* 11.2. (HPE), 4.3., 15.4. (HPE) ja 27.5. (HPE) klo 11. *Raamattutunti* ke 21.3. klo 18.

Kotka: *Raamattutunti* Lindellillä ke 9.5. klo 18.

Yhteystiedot:

Pastori Kimmo Närhi,
Rajakatu 7, 15100 Lahti,
puh. 03-7823097, 040-7567659,
Fax: 03- 734 2484, Sähköposti:
kimmo.narhi@luterilainen.com

Siitamajan puh.: 03-3345371
(käytössä vain Siitamajan toiminta-aikoina)

www.luterilainen.com

Sisällys:

Varma ja vaikuttava vanhurskaus, Martti Luther.....	42
Pyhimysalttareita avattu Turun tuomiokirkossa – rukoilkaa yksin	
Jumalaa, KN.....	43
Kuule ristiinnaulitun Kristuksen evankeliumia autuudeksesi, KN.....	45
Lähetystyöstämme, A.A.W. 75 vuotta sitten.....	48
Luterilaisen opin ero roomalaiskatolisuuteen ja islamiin verrattuna, KN.....	52
Mitä opetamme Jumalasta ja Kristuksen jumaluudesta, FP.....	58
“Kaikki on täysin toteutuva, mitä profeettain kautta on kirjoitettu Ihmisen Pojasta”, MS.....	60
Kristitty ja seurakunta 2, KN.....	64
Kun uskon pidäkkeet murtuvat, MS.....	67
Tuomittu ja armahdettu – puhdas Jumalan edessä, KN.....	68
Kirje lapsille, VA.....	70
Ilmoituksia ja toimintatietoja.....	72
Kansi: Pako Egyptiin, Mat 2:13, Kimmo Pälikkö	

Seurakuntien tilinumeroita: Tampere: 570002-240523. Lahti: 151930-6101857, Helsinki: 127030-18973. **Luterilainen -lehti** : 800017-303309

Kirkkokunta: 1) 220518-21559. Pyydetään merkitsemään viitenumerot seuraavasti: kotimaan työ 70302, ulkolähetys 75006, opintorahasto 75103, lahjoitukset Luterilaiselle 54108. **2)** Tilit/ kirjamyynti 800018-1477085.

Luterilainen-lehti ilmestyy kerran kuussa, kolme kaksoisnumeroa.

Julkaisija: Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko.

Tilaushinta 2007: Kotimaassa 25 e vuosikerta, ulkomaille 35 e

Toimitus: Päätoimittaja: Kimmo Närhi, Rajak. 7, 15100 Lahti, puh. 03 -7823097, 040-756 7659, fax 03-734 2484.

Sähköposti: kimmo.narhi@luterilainen.com

Avustajia: Tuula Matikainen (Vesa), Kimmo Pälikkö (taitto, kuvitus)

Tilaukset, maksut, osoitteenmuutokset yms. os.:

Luterilainen c/o Eeva Voima, Sopukantie 3, 45720 Kuusankoski .

Sähköposti: eeva.voima@pp.inet.fi

Luterilainen-lehden pankkitilin numero: 800017-303309.

*Kirkon internet-sivut: **www.luterilainen.com***